

Fortum ja yhteiskunta 2004

Sisältö

- 3 Vastuullista liiketoimintaa tuottavasti
- 4 Vastuullisuus luo kestäväää liiketoimintaa
 - 5 Kestävän kehityksen ohjelma määrittelee tavoitteet
- 6 Puhtaampaa energiaa turvallisesti
 - 7 Huolehdimme ympäristöstä
- 9 Vastaamme asiakkaiden odotuksiin
- 12 Tavoitteet saavutetaan yhteistyöllä
 - 13 Kehittyvä työyhteisö
- 15 Aktiivinen yrityskansalainen
- 17 Ympäristömyötäisyys kannattaa taloudellisesti
 - 18 Taloudellinen jalanjälki
- 19 Fortumissa on linjavastuu

Tunnusluvut

- 20 Fortumin taloudellinen vaikutus
- 21 Fortumin yhteiskunnallinen vaikutus
- 22 Raportointiperiaatteet ja rajaukset
- 22 Ainetase
- 23 Ympäristötunnusluvut
- 25 Vertailu GRI:n suositukseen

Vuosi 2004

- Fortum julkisti suunnitelman eriyttää Fortum Oil Oy jakamalla osa osakkeista osinkona nykyisille osakkeenomistajille ja myymällä loput osakkeet sijoittajille. Fortumin yhtiökokous päättää osingonjaosta keväällä 2005.
- Fortum toi asiakastakuun Pohjoismaiden sähkömarkkinoille.
- Fortum käynnisti asiakasasiamestiötoiminnon.
- Turvallisuus parani merkittävästi, hyvää kehitystä varjosti kahden aliorakoitsijan kuolemaan johtaneet tapaturmat.
- Fossiilisten polttoaineiden käyttö ja päästöt vähenivät.
- Biodieselin valmistusprosessin kehittäminen saatiin päätökseen ja laitoksen rakentaminen käynnistyi helmikuussa 2005.
- Uusi CHP-voimalaitos otettiin käyttöön Ruotsissa.
- Fortum valittiin Dow Jonesin maailmanlaajuiseen kestävään kehityksen indeksiin.
- AS Fortum Tartu palkittiin Viron parhaana lämpöyhtiönä.
- Fortum palkittiin toiseksi parhaana Suomen ympäristö- ja yhteiskuntavastuun raportoinnin kilpailun kokonaisraportointi-sarjassa.

Energiaa monessa muodossa

Fortum on Pohjoismaiden ja Itämeren alueen johtavia energiayhtiöitä. Yhtiön toimintaan kuuluu sähkön ja lämmön tuotanto, myynti ja jakelu, öljyn tuotanto, jalostus ja markkinointi, voimalaitosten käyttö- ja kunnossapitopalvelut sekä energiaan liittyvät muut palvelut. Yhtiön päätuotteita ovat sähkö, lämpö ja höyry, liikennepolttoaineet ja lämmitysöljyt.

Haluamme, että meidät tunnetaan yhtiönä, jota leimaa- vat asiakaslähtöisyys ja vahva sitoutuminen kestävään kehitykseen. Myymme sähköä 1,1 miljoonalle asiakkaalle markkina-alueellamme. Lisäksi meillä on puoli miljoonaa liikenneasemien korttiasiakasta ja 200 000 lämmitysöljy- ja kaasiasiakasta.

Vuonna 2004 konsernissa työskenteli keskimäärin 12 859 (13 343) henkilöä, joista yli 80 % Pohjoismaissa.

➤ Lisätietoja Fortum-konsernista:

www.fortum.fi ➤ Fortum yrityksenä ➤ Konserni

Avainluvut*

	2004	2003
Liikevaihto, milj. euroa	11 665	11 392
Liikevoitto, milj. euroa	1 914	1 420
Sijoitetun pääoman tuotto, %	15,6	11,4
Tulos/osake, euroa	1,44	0,91
Osinko/osake, euroa	0,58**	0,42
Velkaantumisaste, %	64	85
Suoriteperusteiset palkat ja palkkiot, milj. euroa	684	654
Välittömät verot, milj. euroa	397	325
Investoinnit		
Yhteensä, milj. euroa	833	1 136
EHS, milj. euroa	50	45
Yhteiskunnalliset tuet ja sponsoroinnit, milj. euroa	0,87	0,63
Henkilöstöä keskimäärin	12 859	13 343
Tapaturmataajuus kpl/milj. työtuntia	5,1	8,5
CO ₂ -päästöt		
Yhteensä, milj. tonnia/vuosi	15,3	16,8
g/kWh sähköä (oma tuotanto)	177	226

* Taloudelliset tunnusluvut perustuvat tuloslaskelmaan

** Ehdotus maksettavaksi vuonna 2005

Vastuullista liiketoimintaa tuottavasti

Päämääränämme on olla Pohjoismaiden johtava energiayhtiö. Strategianamme on luoda johtava sähkö- ja lämpöyhtiö ja vahvistaa asemamme johtavana puhtaiden polttoaineiden jalostajana sekä tulla halutuimmaksi energiatoimittajaksi markkina-alueellamme Itämeren ympäristössä.

Vuonna 2004 saavutimme tavoitteemme ja tulos oli erinomainen. >

"Viime vuosi osoitti selkeästi, että fortumlaiset ovat jaksaneet uurastaa väsymättömästi kohti strategian mukaisia tavoitteita. Työ tuotti tulosta ja vuosi 2004 oli taloudellisesti erittäin hyvä vuosi", kertoo Fortumin toimitusjohtaja **Mikael Lilius**. "Myös työturvallisuudessa saavutimme historiamme parhaan tuloksen".

Vuonna 2003 kerroimme suunnittelevamme Fortum Oil Oy:n eriyttämistä. >

"Lopullisen päätöksen asiasta tekee Fortumin yhtiökokous keväällä 2005", sanoo Mikael Lilius. Eriyttäminen tulisi tapahtumaan jakamalla 85 % Fortum Oil Oy:n osakkeista osinkoina Fortumin osakkeenomistajille ja myymällä loput sijoittajille.

"Tällainen järjestely on mahdollista vain, koska molempien liiketoimintojen viimeisten 12 kuukauden tuloskehitys on ollut vahva", täydentää Fortum Oilin toimitusjohtaja

Risto Rinne. "Tämän suunnitelman mukaisesti olemme nyt valmistautuneet tulevaisuuteen itsenäisenä pörssiyhtiönä", kertoo Risto Rinne.

Fortumin strategiana on keskittyä Itämeren alueen markkinoihin. >

Fortumin strategia ei muutu.

"Haluamme edelleen vahvistaa asemaamme johtavana energiayhtiönä", toteaa Mikael Lilius ja

jatkaa: "Uskomme, että rakennemuutos energiayhtiöiden keskuudessa tulee jatkumaan ja haluamme

osallistua siihen. "Fortum Oilin tavoitteena on olla Pohjois-Euroopan johtava öljynjalostusyhtiö, joka on keskittynyt puhtaan liikenteen vaatimiin öljytuotteisiin", määrittelee Risto Rinne. "Molempien yhtiöiden pyrkimyksenä on aina olla parhaiden joukossa niin taloudellisesti kuin toiminnallisestikin", lisäävät Mikael Lilius ja Risto Rinne.

Tulevaisuuden haasteena on toiminnan edelleen parantaminen ja henkilöstön kehittäminen. >

"Vaikka vuosi 2004 oli erinomainen, meidän täytyy edelleen löytää intoa kehittyä", sanoo Mikael Lilius ja suuntaa ajatuksensa tulevaisuuteen. "Yksinkertaisimmat asiat on tehty ja nyt meiltä kaikilta vaaditaan luovuutta ja uudistumisen halua. Turvallisuus on ja pysyy tärkeänä, koska se on osa tapaamme toimia. Haaste on myös miten nykyiset työntekijät saadaan viihtymään ja pysymään töissä pitkään, ja miten Fortum houkuttelee jatkossakin osaajia."

"Fortum Oililla on samat haasteet edessään. Olettaen, että Fortumin yhtiökokous tekee myönteisen päätöksen, myös uuden pörssiyhtiön rakentamisessa riittää tekemistä, täydentää Risto Rinne. "Lähtökohdat ovat molemmilla yhtiöillä hyvät – jatkossakin menestys on meistä kaikista kiinni", kannustavat Mikael Lilius ja Risto Rinne.

Kuvassa vasemmalta: Fortumin toimitusjohtaja Mikael Lilius ja Neste Oilin toimitusjohtaja Risto Rinne (alkaen 1.4.2005, mikäli Fortumin yhtiökokous tekee myönteisen päätöksen).

Vastuullisuus luo kestäväää liiketoimintaa

Fortum pyrkii kaikessa toiminnassaan huippusuorituksiin. Haluamme, että meidät tunnetaan energiayhtiönä, jota leimaavat asiakaslähtöisyys ja vahva sitoutuminen kestävään kehitykseen. Yhteiset arvot ohjaavat tapaamme toimia ja auttavat strategian toteuttamisessa.

Fortumin kompassi näyttää suunnan

Fortumin kompassi määrittelee päämäärämme, ohjenuoramme, strategiamme ja yhteiset arvomme. Ohjenuora ilmaisee sitoutumisemme kestävään kehitykseen.

Fortumin pitkän aikavälin tavoitteena on olla johtava pohjoismainen kestävä kehityksen energiayhtiö. Halu-

amme olla edelläkävijä ja rakentaa kestäväää energiatulevaisuutta avoimessa ja aktiivisessa vuorovaikutuksessa asiakkaidemme ja muiden sidosryhmiemme kanssa. Tavoitteemme on tarjota turvallisia ja ympäristömyötäisiä tuotteita ja palveluita, jotka edistävät luonnonvarojen kestäväää käyttöä.

Fortumin kompassi

Päämäärä

Olla johtava pohjoismainen energiayhtiö.

Ohjenuora

Fortum pyrkii kaikessa toiminnassaan huippusuorituksiin. Haluamme, että meidät tunnetaan energiayhtiönä, jota leimaa asiakaslähtöisyys ja vahva sitoutuminen kestävään kehitykseen.

Strategia

- > Luoda johtava sähkö- ja lämpöyhtiö
- > Tulla halutuimmaksi energiantoimittajaksi
- > Vahvistaa asema johtavana puhtaiden liikennepolttoaineiden valmistajana

Yhteiset arvot

Erinomaiset tulokset

- > tyytyväiset asiakkaat
- > yhtiön arvon lisääminen

Korkea etiikka

- > rehellisyys ja suoraselkäisyys
- > yhteiskuntavastuu

Luovuus ja uudistumisen halu

- > jatkuva oppiminen
- > muutosvalmius

Yhteishenki

- > toisen kunnioittaminen, luottamus ja vastuu
- > avoin ja aktiivinen viestintä

”Yhteiset arvot ohjaavat käytöstämme strategian toteuttamisessa. Saavutamme päämäärämme ohjenuoran avulla.”

Kestävän kehityksen ohjelma määrittelee tavoitteet

Konsernin johtoryhmä hyväksyi Fortumin kestävän kehityksen ohjelman tukeakseen talouden, ympäristön ja yhteiskunnallisten näkökohtien tasapainoa liiketoiminnan suunnittelussa. Ohjelma sisältää eri näkökohtiin liittyvät päämäärämme ja määrittelee tulosraportoinnin periaatteet. Konsernitasolla on asetettu taloudelliseen tulokseen, turvallisuuteen sekä ympäristöjärjestelmien sertifiointiin liittyviä kaikkia liiketoimintoja sitovia tavoitteita. Tulevaisuudessa ohjelma tarkistetaan vuosittain ja sitä kehitetään tarpeen mukaan.

Talouden malliyritys

Fortumin tavoitteena on parantaa jatkuvasti taloudellista suorituskykyään ja tulla alan parhaaksi. Katsomme, että hyvä taloudellinen menestys on oleellinen tekijä, joka tukee mahdollisuuksiamme hyvin tuloksiin myös ympäristöasioissa ja sosiaalisissa kysymyksissä.

Turvallisuuden malliyritys

Fortum haluaa tarjota turvallisen työympäristön kaikille työntekijöilleen. Tavoitteenamme on kehittää korkeatasoinen turvallisuuskulttuuri, joka auttaa meitä vähentämään työtapaturmien ja muiden onnettomuuksien määrää kohti nollatavoitetta. Lähiajan tavoitteenamme on vähentää työtapaturmataajuus (yli päivän poissaoloon johtaneiden työtapaturmien lukumäärä miljoonaa työtuntia kohti) alle viiteen vuoden 2005 loppuun mennessä ja alle neljään vuoden 2006 loppuun mennessä.

Sertifioidut hallintajärjestelmät

Fortumin päämääränä on korkeatasoinen ympäristöasioiden hallinta kaikissa toiminnoissa. Valtaosa toiminnostamme kuuluu jo sertifioidun ympäristöjärjestelmien piiriin. Tavoitteenamme on saavuttaa valmius sataprosenttiseen ympäristösertifiointiin vuoden 2006 loppuun mennessä.

Yhteinen vastuu

Kaikki fortumlaiset voivat edistää kestävästä kehityksestä toimimalla Fortumin yhteisten arvojen mukaisesti: erinomaiset tulokset, korkea etiikka, luovuus ja uudistumisen halu sekä yhteishenki. Fortumissa on selkeä linjavastuu, mikä tarkoittaa, että kestävästä kehityksestä kysymykset on integroitu osaksi liiketoimintaa. Liiketoimintayksiköiden johtajat ja viime kädessä toimitusjohtaja sekä hallitus johtavat myös ympäristö- ja turvallisuusasioita. Fortumin liiketoimintayksiköillä on vastuu kehittää toimintaansa kestävästä kehityksestä ohjelman tavoitteiden mukaisesti ja esikuntayksiköt koordinoivat ja tukevat tätä kehitystyötä.

Loistava tulos vuonna 2004

”Helsingin arvopaperipörssi on saamassa uuden mielenkiintoisen yhtiön ja toimialan Fortumin jakautuessa kahteen osaan. Fortumin öljysektorin (tuleva Neste Oil Oyj) pörssilistauksen myötä molemmat liiketoiminnat saavat mahdollisuuden itsenäiseen kehitykseen.

Fortum Oilin edelläkävijyys ympäristöystävällisten tuotteiden, kuten vähärikkisen dieselin sekä biodieselin kehittämisessä, luo lisäarvoa niin osakkeenomistajille, yhteiskunnalle kuin ympäristöllekin. Biodieseliä valmistetaan uusiutuvista raaka-aineista. Kulutuksesta aiheutuvat päästöt ovat perinteisiä diesel-laatuja pienemmät. Biopolttoaine merkitys korostuu tulevina vuosina, mikäli öljyreservien hupenemista ei kyetä paikkaamaan uusilla löydöillä. Öljyn kysynnän kasvu tulee jatkumaan vahvana kehittyvien talouksien, kuten Kiinan, Intian ja Brasilian, voimakkaan talouskasvun ja keskiluokkaistumisen myötä. Poliittisten päättäjien olisi syytä herätä pohtimaan polttoaineveron huojennuksia biodieselin käytön tukemiseksi.

Fortum on tehnyt sarjan strategisesti viisaita päätöksiä. Investoinnit vesivoimaan sekä venäläisen rikkipitoisen raakaöljyn jalostamiseen matalarikkiseksi dieseliksi palkitsivat omistajat loistavalla tuloksella vuonna 2004.”

Markku Kaloniemi,
varainhoitaja,
FIM Omaisuudenhoito Oy

Puhtaampaa energiaa turvallisesti

Arvojemme mukaisesti pyrimme toiminnassamme talouden, ympäristön ja yhteiskunnallisten näkökohtien tasapainoon. Vahva sitoutuminen kestäväan kehitykseen on yksi keskeinen tekijä päämäärämme – olla johtava pohjoismainen energiayhtiö – saavuttamisessa. Haluamme olla huippuluokkaa myös työturvallisuudessa.

Fortumissa on viime vuosina panostettu työturvallisuuteen. > ”Kolmessa vuodessa olemme onnistuneet puolittamaan työtaturmataajuuden. Saavutimme myös vuoden 2004 välitavoittemme, joka oli korkeintaan kuusi yli päivän poissaoloon johtanutta työtaturmaa miljoonaa työtuntia kohti”, iloitsevat Fortumin ympäristöjohtaja **Arja Koski** ja Fortum Oilin ympäristöjohtaja **Pekka Tuovinen**.

”Meidän tavoittemme tälle vuodelle on korkeintaan viisi poissaoloon johtavaa työtaturmaa miljoonaa työtuntia kohti”, Arja Koski toteaa. ”Hiukan pidemmällä aikavälillä tavoittemme on nousta huippujen joukkoon myös turvallisuudessa”, Pekka Tuovinen sanoo. ”Käytännössä tämä tarkoittaa tapaturmien nollatasoa.”

Kestävä kehitys on osa liiketoimintaa. >

”Määrittelimme vuonna 2003 mitä kestävä kehitys merkitsee Fortumille. Nyt olemme lisäksi asettaneet tavoitteita ja linkittäneet ne suunnitteluprosesseihimme”, Arja Koski sanoo. Osa tavoitteista on jo saavutettu, sillä Fortumin Suomessa ja Ruotsissa sijaitsevat tuotantolaitokset ovat saaneet ISO 14001 -sertifiointin. ”Myös muissa maissa sijaitsevien tuotantolaitosten sertifiointiaikataulut on lyöty lukkoon.”

Keskeistä on ollut myös huolellinen valmistautuminen

vuoden 2005 alussa käynnistyneeseen päästökauppaan. ”Olemme rakentaneet päästökauppaa varten tarvittavan organisaation ja järjestelmät, luoneet riskipolitiikat sekä kouluttaneet henkilöstöä eri puolilla Fortumia”, Arja Koski kertoo. ”Tarjoamme päästökaupan riskienhallintapalvelua myös muille yrityksille.”

”Yksi vuoden 2004 merkittävistä ja näkyvistä ympäristösaavutuksistamme oli rikkittömien liikennepolttonesteiden tuominen Suomen markkinoille”, Pekka Tuovinen sanoo. ”Sen taustalla olivat EU-direktiivit, mutta erityisesti oma strategiamme ja kestävä kehityksen linjauksemme.”

Asiakkaille tarjolla parempia tuotteita. > Fortumille kestävä energiantuotanto merkitsee siirtymistä entistä enemmän uusiutuvien energialähteiden hyödyntämiseen silloin, kun se on taloudellisesti mahdollista. ”Suomessa ja Ruotsissa tarjoamme jo kaikille asiakkaillemme uusiutuville energialähteillä tuotettua sähköä”, kertoo Arja Koski.

Liikennepolttonesteissä tulevaisuus merkitsee muun muassa tuotekehityksen painopistealueiden suuntaamista kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti. ”Panostamme esimerkiksi biopohjaisten liikennepolttonesteiden kehitystyöhön”, Pekka Tuovinen toteaa. ”Uusiutuvat energialähteet ovat selkeä osa liiketoimintaa myös tulevaisuudessa”, kiteyttävät Arja Koski ja Pekka Tuovinen.

Kuvassa vasemmalta: Fortumin ympäristöjohtaja Arja Koski ja Neste Oilin ympäristöjohtaja Pekka Tuovinen (alkaen 1.4.2005, mikäli Fortumin yhtiökokous tekee myönteisen päätöksen).

Huolehdimme ympäristöstä

Fortum haluaa edistää kestäväää energiatulevaisuutta. Tällä hetkellä panostamme kasvihuonekaasupäästöjen hallintaan sekä ympäristöjärjestelmien kehittämiseen ja sertifiointiin Puolassa, Virossa ja Norjassa.

Malliyritys kasvihuonekaasujen hallinnassa

EU:n laajuinen hiilidioksidipäästökauppa käynnistyi suunnitelmien mukaisesti vuoden 2005 alussa. Kaikkiaan 139 Fortumin tuotantolaitosta haki sekä päästölupaa että päästöoikeuksia Suomessa, Ruotsissa, Virossa, Puolassa ja Englannissa. Fortumille myönnettiin päästöoikeuksia noin 12 miljoonaa tonnia vuodessa ensimmäiselle päästökauppajaksolle 2005–2007.

Fortum on hyvin valmistautunut päästökauppaan. Päästöjen vähentämismahdollisuudet omilla laitoksilla on kartoitettu järjestelmällisesti. Kukin liiketoimintayksikkö määrittelee päästökauppastrategiansa ja riskipolitiikkansa. Kaupankäyntiä hoitaa keskitetysti Fortumin Green Market Center, jolla on jo kokemusta uusiutuvan energian sertifiointikaattien kaupasta.

Fortumin oman toiminnan (ilman vähemmistöosuuksia) hiilidioksidipäästöt olivat yhteensä 15,3 (16,8) miljoonaa tonnia vuonna 2004. Tästä 14,2 (15,8) miljoonaa tonnia syntyi päästökaupan piiriin kuuluvilla laitoksilla. Fortumin koko sähköntuotannon (kokonaan ja osittain omistettujen voimalaitokset) hiilidioksidipäästö oli 114 (150) g/kWh, kun 15 ”vanhan” EU maan keskiarvo on viime vuosina ollut noin 350 g/kWh*.

Kioton mekanismien uranuurtaja

Venäjän ratifioinnin jälkeen Kioton pöytäkirja astui viimein voimaan helmikuussa 2005. EU jatkaa ponnistelujaan ilmastomuutoksen hillitsemiseksi Euroopan ilmasto-ohjelman puitteissa. EU:n päästökaupan piiriin kuuluvat yritykset voivat halutessaan täyttää osan ilmastovelvoitteistaan Kioton mekanismien avulla.

Kioton mekanismien kytkeminen päästökauppaan on ollut Fortumin visio jo pitkään. Sen toteuttamiseksi perustimme ilmastorahaston osana vuoden 2000 Ilmastoalioitettamme. Tänä päivänä Fortumilla on 6 miljoonan dollarin osuus Maaailmanpankin 180 miljoonan dollarin hiilirahastosta (PCF, Prototype Carbon Fund). PCF investoi päästöjen vähentämiseen kehitysmaissa ja Itä-Euroopan maissa.

Biomassan hankintamenettelyä parannettiin

Kehitimme biomassan ostotoimintaa edelleen ja nimitimme keskitetyn ostotiimin kiinteille puuperäisille polttoaineille. Lisäksi tutkimme biomassan lisäkäytön kannattavuutta ja osallistuimme useisiin tutkimuksiin, jotka koskivat puuperäisten polttoaineiden kysyntää ja tarjontaa sekä kuljetusta. Kaikkiaan käytimme biomassapolttoaineita 10 % enemmän kuin edellisenä vuonna.

Kehitimme biopolttoaineita

Korkeaoktaanisen etanolibensiinin koeluonteinen valmistus ja jakelu päättyivät syksyllä. Kaksivuotisen kokeiluvaiheen aikana tuotanto- ja jakeluprosessit testattiin perusteellisesti ja Fortum on nyt täysin valmis markkinoille. Biobensiinin tulevaisuus riippuu tulevista veroratkaisuista ja muista taloudellisista kysymyksistä.

Fortum päätti helmikuussa 2005 rakentaa biodieseliä valmistavan laitoksen Porvoon öljynjalostamolle. Biodieselin valmistus perustuu Fortum Oilin (tulevan Neste Oilin) kehittämään prosessiin, jolla kasviöljyistä ja eläinrasvoista valmistetaan korkealaatuista dieselpolttainetta.

Käytämme luonnonvaroja tehokkaasti

Vesivoimalaitosten perusparannukset jatkuivat suunnitelmien mukaisesti. Vuoden 2004 aikana saatiin päätökseen seitsemän perusparannushanketta, jotka lisäävät laitosten tehokkuutta ja tuotantoa. Seuraavien kymmenen vuoden ajalle suunnitellut hankkeet tuottavat kaikkiaan 300 GWh:n vuotuisen tuotannon lisäyksen.

Valmiina päästökauppaan

”Fortumin Green Market Center aloitti päästökauppaan valmistautumisen vuosi sitten. Vuoden aikana olemme kehittäneet tarvittavat järjestelmät ja prosessit liittyen esimerkiksi riskien analysointiin ja hallintaan. Olemme myös testanneet prosessimme käytännössä käymällä jonkin verran kauppaa johdannaismarkkinoilla.

Kyseessä ovat uudet markkinat ja luulen, ettei kukaan vielä täysin tunne niitä. Olemme kuitenkin suunnitelleet prosessimme huolellisesti ja olen varma, että hallitsemme asian. Green Market Center välittää päästökauppaan liittyviä palveluita Fortumin muille liiketoimintayksiköille. Myös Fortum Markets voi hyödyntää palveluamme osana asiakkailleen tarjoamaa päästökaupan riskienhallintapalvelua.”

Jan Kjellegård,
Manager,
Fortum Green
Market Center

* Lähde: Eurelectric

Uutta CHP kapasiteettia

Yhdistetyllä sähkön ja lämmön tuotannolla (CHP) on keskeinen osa Fortumin tuotantopaletissa. Uusi biomassaa käyttävä CHP voimalaitos otettiin käyttöön Nynäshamnissa Ruotsissa. Kaikkiaan Fortumin CHP voimalaitokset tuottivat 6,7 TWh sähköä vuonna 2004. 60 % Fortumin käyttämistä fossiilisista polttoaineista ja 100 % uusiutuvista polttoaineista käytettiin CHP voimalaitoksissa tai lämpökeskuksissa korkealla kokonaishyötysuhteella.

Jätteestä energiaa -hankkeet etenevät

Jätteestä energiaa -hankkeen toteutus Högdalenin voimalaitoksella Ruotsissa jatkui. Uuden kattilan koekäyttö alkoi vuoden 2005 alussa. Täydellä teholla toimiessaan kattila käyttää 70 000 tonnia jätepoltoainetta vuodessa. Suomessa Fortum on mukana jätteestä energiaa -hankkeissa muun muassa Lohjalla, Hämeenlinnassa ja Kokkolassa.

Lievenämme vesivoiman ympäristövaikutuksia

Vesivoiman tuotannosta ei synny päästöjä eikä jätteitä. Vesivoimalaitosten rakentaminen ja käyttö voivat aiheuttaa ekologisia muutoksia vesistöissä. Fortum osallistuu vapaaehtoisin ohjelmiin, joiden tavoitteena on lieventää vesivoimantuotannon ympäristövaikutuksia Ruotsissa ja Suomessa (s. 15).

Jatkuvasta valvonnasta huolimatta Myllykosken voimalaitoksella sattui valitettava tapahtuma heinäkuussa 2004. Salamaniskun seurauksena voimalaitoksen patoluukut sulkeutuivat kuudeksi tunniksi. Tästä aiheutui kalakuolemia Kuusinkijoen kuivuneissa koskissa. Kuusinkijoki on hyvin kuuluisa taimenjoki ja tapahtuma aiheutti laajaa suuttumusta kalastajien keskuudessa. Joki ja sen kalakanta eivät kuitenkaan kärsineet pysyviä vahinkoja ja Fortum toteutti korjaavia toimenpiteitä vastaavien tapahtumien estämiseksi tulevaisuudessa.

Ympäristömyötäistä jäähdytysenergiaa

Fortum tuottaa Tukholman kiinteistöille ympäristömyötäistä jäähdytysenergiaa käyttäen hyväksi järvien ja meren pohjien kylmiä vesiä. Vajaassa kymmenessä vuodessa Fortum Värmen kaukokylmäverkko on kasvanut Euroopan

suurimmaksi. Jäähdytysenergian tarve kasvaa jatkuvasti ja olemmekin käynnistäneet Lambarfjärd-hankkeen tuotantokapasiteetin kasvattamiseksi. Vuoden 2004 aikana arvioimme hankkeen ympäristövaikutukset ja jätimme ympäristölupahakemuksen.

Naturvårdsverket myönsi marraskuussa Fortum Värmelle 20,7 miljoonaa Ruotsin kruunua avustusta Lambarfjärd-hankeeseen liittyvän kylmän veden vuorokausivarastoinnin toteuttamiseen. Avustus on osa Ruotsin valtion ohjelmaa ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi.

Ympäristövastuut hallinnassa

Vuoden 2004 aikana Fortum selvitti kattavasti menneisiin liiketoimintoihin liittyvät ympäristövastuut. Fortum on kirjannut tilinpäätösperiaatteidensa mukaisesti tarvittavat varaukset ympäristövahingoista johtuviin tuleviin kunnostuskustannuksiin. Johdon tiedossa ei ole tapauksia, joilla olisi merkittävää vaikutusta yhtiön talouteen.

Suomen ydinenergilain mukaan Fortum varautuu ydinjätehuollon tuleviin kustannuksiin. Vuoden 2004 lopussa Fortumin vahvistettu vastuumäärä oli 596 miljoonaa euroa. Fortumin osuus valtion ydinjätehuoltorahastossa kattaa vastuun täysimääräisesti.

Fortumin tuotantolaitosten toiminta oli kertomusvuonna pääsääntöisesti ympäristölupaehtojen ja muiden ympäristömääräysten mukaista. Kahdella toimipaikalla tapahtuneet vähäiset poikkeamat lupamääräyksistä eivät aiheuttaneet havaittavia ympäristö- tai terveysvaikutuksia.

Naantalın öljyvuoto oikeuteen

Fortum Oil Oy:tä ja neljää Naantalın jalostamon työntekijää syytetään ympäristön turmelemisesta Turun seudun käräjäoikeudessa. Syyte perustuu jalostamolla joulukuussa 2001 tapahtuneeseen öljyvahinkoon. Inhimillisen virheen seurauksena jätevesien käsittelylaitokselta valui öljyä pihalle ja osa öljystä suotautui maaperän läpi mereen.

Likaantuneet rannat puhdistettiin huolellisesti keväällä 2002. Ulkopuolisten asiantuntijoiden tekemien useiden ympäristötutkimusten mukaan päästöstä ei aiheutunut pysyviä ympäristövaikutuksia. Paikallisilla asukkailla ei ole korvausvaatimuksia Fortumia kohtaan.

Vastaamme asiakkaiden odotuksiin

Fortumin tavoitteena on olla halutuin energiantoimittaja pohjoismaisilla energiamarkkinoilla. Haluamme tulla tunnetuksi asiakaslähtöisenä, kestävään kehitykseen vahvasti sitoutuneena energiyhtiönä. Tavoitteemme on tarjota asiakkaillemme turvallisia ja ympäristömyötäisiä tuotteita ja palveluja, jotka auttavat heitä saavuttamaan omat kestävänsä kehityksen tavoitteensa.

Tunnumme asiakkaidemme tarpeet

Tutkimme säännöllisesti asiakastytyväisyyttä, jotta pystymme ennakoimaan asiakkaiden tarpeiden ja odotusten kehittymistä. Vuodesta 2003 lähtien olemme tehneet yhteispohjoismaisia tutkimuksia sähkö- ja sähkönsiirtosiikkaidemme keskuudessa. Saamme myös paljon arvokasta palautetta asiakaspalvelumme ja verkkosivuillemme olevan palauttekanavan kautta. Palautteen perusteella olemme vuoden 2004 aikana kehittäneet runsaasti uusia tuote- ja palvelukokonaisuuksia, jotka entistäkin paremmin vastaavat asiakkaidemme tarpeita ja odotuksia ja näin lisäävät asiakastytyväisyyttä.

Tuoteuudistuksen yhteydessä olemme kutsuneet asiakkaitamme asiakasraateihin. Asiakasraadeissa olemme haastatelleet erilaisia asiakasryhmiä ja saaneet runsaasti kiinnostavaa ja hyödyllistä tietoa siitä, mitä asiakkaamme ajattelevat sähköstä, sen käytöstä ja markkinoilla olevista tuotteista ja palveluista.

Asiakastakuu käyttöön

Otimme laaja-alaisen yksityisasiakkaita koskevan asiakastakuun käyttöön Suomessa ja Ruotsissa ja otamme sen käyttöön myös Norjassa vuoden 2005 alkupuolella. Asiakastakuu on Fortumin lupaus markkinoiden parhaasta asiakaspalvelusta. Asiakastakuu sisältää palvelutakuun, myyjänvaihtotakuun, mittarinluentatakuun ja laskutustakuun. Asiakkaamme ovat oikeutettuja rahalliseen korvaukseen siinä tapauksessa, että emme pysty täyttämään lupauksiamme.

Uudistimme asiakaspalvelua

Vuonna 2004 perustimme uuden asiakaspalveluyksikön palvelemaan sekä sähkönsiirtoasiakkaitamme. Nyt asiakkaamme voivat hoitaa kaikki sähköön ja sähkönsiirtoon liittyvät asiansa samalla kertaa, joko soittamalla maksuttomaan asiakaspalvelunumeroomme tai käyttämällä hyväksyen monipuolista verkkopalveluamme www.kotienergia.com.

Asiakkaan etu on myös Fortumin etu

”Asiakasasiemies valvoo asiakkaiden etua Fortumissa. Seuraamme asiakaspalveluun liittyviä asioita yleensä, teemme ehdotuksia Fortumin palveluiden ja toimintojen kehittämiseksi sekä pidämme yhteyttä viranomaisiin ja kuluttajajärjestöihin. Ensisijaisesti toimimme asiakkaan ja asiakaspalvelun välisenä linkkinä ongelmatilanteissa. Asiakaspalvelu on Fortumin asiakkaiden ensisijainen yhteyskanava. Asiakkaat voivat kuitenkin kääntyä puoleemme milloin tahansa halutessaan antaa palautetta Fortumin asiakassuhteiden hoidosta tai kun tuntevat, että Fortum on kohdellut heitä epäoikeudenmukaisesti. Asiakkaan etu on myös Fortumin etu ja jokainen asiakas on meille tärkeä. Jos voimme korjata ongelmatilanteen niin, että asiakas tulee jälleen tyytyväiseksi ja pysyy asiakkaanamme, olemme säästäneet sekä aikaa että rahaa. Siksi emme näe asiakasasiemiestoiminnassa mitään eturistiriitää.”

Göran Frenidin,
pohjoismainen asiakasasiemies
Ruotsissa

Gustaf Sandström,
paikallinen asiakasasiemies
Suomessa

Vahvistaaksemme edelleen asiakasnäkökulmaa nimitimme pohjoismaisen asiakasasiamiehen Ruotsissa sekä paikallisen asiamiehen Suomessa ja nimitämme asiakas-miehen Norjassa vielä vuoden 2005 alkupuolella. Asiakas voi kääntyä asiakasasiamiehemme puoleen silloin, kun hän ei syystä tai toisesta ole tyytyväinen asiakaspalvelumme tekemiin ratkaisuihin. Asiakasasiamies osallistuu jatkossa aktiivisesti Fortumin palvelujen kehittämiseen.

Kehitimme edelleen paikallispalvelu-konseptia (Customer Service Technician, CST). CST-asentajat hoitavat erilaisia sähköverkkoon liittyviä tehtäviä, kuten pieniä korjauksia ja sähkömittarin asennuksia lähellä asiakasta. 80 CST-asentajaa sai sertifiointin Ruotsissa ja kolmevuotinen työpaikkakoulutus käynnistyi Suomessa. Koulutuksen painopisteinä ovat hyvät asiakaspalvelukäytännöt ja yrittäjähenkisyys. Vaikka toiminta on uutta, se on jo saanut positiivista palautetta asiakkailta.

Parannamme sähkönsiirron luotettavuutta

Viimeisten kolmen vuoden aikana Fortum on panostanut voimakkaasti sähkökatkosten vähentämiseen. Riskin pienentämiseksi olemme asentaneet päällystettyjä ilmajohtoja ja maakaapeleita. Käyttökeskustoiminnot on keskitetty Suomessa ja Ruotsissa. Keskitäminen auttaa uusien

järjestelmien, menetelmien ja taitojen kehittämistä sekä varmistaa riittävät resurssit vikojen selvittämiseen. Vuonna 2004 suunnittelemattomista keskeytyksistä johtunut keskimääräinen sähkötön aika oli 142 minuuttia asiakasta kohti Suomessa ja 60 minuuttia asiakasta kohti Ruotsissa.

Ankara talvimyrsky aiheutti runsaasti sähkökatkoja Lounais-Suomessa joulun aikaan, jolloin enimmillään 40000 Fortumin asiakasta oli ilman sähköä. Vuoden 2004 aikana Fortum maksoi kaikkiaan 2,3 miljoonaa euroa korvauksia asiakkaille, jotka joutuivat kärsimään pitkistä sähkökatkosta. Tammikuussa 2005 toinen ankara myrsky iski Ruotsiin, katkaisten sähkön enimmillään 80000:lta Fortumin asiakkaalta.

Uusia sähkötuotteita

Toimme useita uusia sähkötuotteita yksityisasiakasmarkkinoille. Toimitamme ilman lisähintaa ympäristömerkittyä sähköä kaikille suomalaisille ja ruotsalaisille asiakkaillemme, joilla on jatkuvasti voimassa oleva sähkösopimus. Uudistuksen myötä runsaat 60 prosenttia asiakkaistamme käyttää ympäristömerkittyä sähköä. Tämä vahvistaa asemaamme ympäristömerkityn sähkön myyjänä Pohjoismaissa.

Ruotsissa Bra Miljöval -ympäristömerkityn sähkön myyjät ovat veloitettuja siirtämään osan ympäristömerkityn sähkön myyntituloistaan erilliseen rahastoon. Rahastoon kertyviä varoja käytetään vesivoimantuotannon ympäristöhaittojen vähentämiseen. Vuonna 2004 Fortumin Bra Miljöval -rahasto käynnisti yhdessä Tranås Energian, Sommenin alueellisen kalanhoitoyhdistyksen ja Östergötlandin lääninhallituksen kanssa projektin, jolla juoksupuuta vähentämällä pyritään edesauttamaan Sommen-järven taimenien kutumahdollisuuksia.

Tarjoamme asiakkaillemme myös määräaikaista sähkösopimuksia, joihin liittyy hintatakuu. Hintatakuu merkitsee sitä, että asiakkaan maksaman sähkön hinta ei nouse sopimuskauden aikana. Lisämaksua vastaa asiakas voi täydentää sopimustaan vaihtotakuulla, joka antaa hänelle mahdollisuuden vaihtaa edullisempaan Fortumin sopimukseen siinä tapauksessa, että laskemme määräaikaisten sopimustemme hintoja sopimuskauden aikana.

Norjan markkinoilla tarjoamme Fortum Aktiv -tuotetta, joka antaa myös pienasiakkaalle mahdollisuuden ostaa sähköä hintaan, joka seuraa kiinteästi pohjoismaisen sähköpörssin markkinahintaa.

Yrityisasiakkaillemme tarjoamme nyt uutta sähkötuoteperehettä, joka perustuu hintaa ja riskien hallintaa painottaviin sähkönhankintaratkaisuihin. Olemme liittäneet myös yritysasiakkaidemme tuotteisiin ympäristöarvon. Kaikki Fortumin Balance ja Smart asiakkaat Suomessa ja Ruotsissa saavat

Valtavia ponnistuksia raivaustöissä

”Työskentelen tietotekniikkasovellutusten parissa Kungsbackassa. Työmatka aamulla Gudrun-myrskyn jälkeen oli yhtä siksakkia kaatuneiden puiden välissä. Konttorilla kaikki me, jotka aikanamme olimme olleet kenttätöissä ja tunnemme seudun, saimme käskyn kokoontua käyttökeskukseen. Minä sain tehtäväkseni opastaa Norjasta saamiamme apuvoimia.

Jotta ylipäätään pääsimme sähkölinjan luo, meidän oli saattava koko joukko teille kaatuneita puita. Osia linjasta oli täysin tuhoutunut ja paikka paikoin pylväät muuntajineen lojuivat maassa.

17 vuoden tauon jälkeen oli taas aika vetää pylväskengät jalkaan ja kiivetä. Meiltä meni kolme pitkää päivää kunnostaessamme kuuden kilometrin osuuden linjasta 233. Sen jälkeen palasin itse normaaleihin työtehtäviini, mutta sadat työtoverini työskentelivät kentällä vielä viikkokausia korjaten tuhoutuneita sähkölinjoja.”

Stig Erlandsson,
projektipäällikkö,
Fortum Sähkösiirto

ilman lisäveloitusta uusiutuvalla vesivoimalla tuotettua sähköä. Vuoden 2005 alussa EU:n alueella käynnistettiin hiilidioksidipäästökauppa. Olimme ensimmäisten yritysten joukossa tuomassa markkinoille päästökauppaan liittyvää riskienhallintapalvelun.

Paransimme laskutuskäytäntöä

Vuonna 2004 otimme käyttöön jälkilaskutuksen kaikille sähköasiakkaille. Asiakkaat, jotka asuvat Fortumin verkko-alueella ja kykenevät itse lukemaan sähkömittarinsa, voivat siirtyä täsmälaskutukseen. Se merkitsee, että asiakas lähettää meille säännöllisesti sähkömittarilukeman ja häntä laskutetaan todellisen sähkönkulutuksen perusteella. Näin esimerkiksi asiakkaan tekemät energiansäästötoimenpiteet näkyvät heti seuraavassa laskussa eikä pitkällä viiveellä kuten arviolaskutuksessa. Myös oman kulutuksen seuranta tarkentuu.

Otimme käyttöön myös yhdistetyn sähkö- ja sähkönsiirtolaskun. Kahden erillisen laskun asemesta Fortumin asiakkaat saavat halutessaan vain yhden laskun, vaikka asuisivat toisen jakeluyhtiön alueella.

Olemme myös selkeyttäneet asiakkaidemme sähkölaskua edelleen. Sähkölaskumme sisältää nyt vuotuisen sähkönkulutusraportin. Se auttaa asiakkaitamme ymmärtämään omaa kulutustaan ja vertaamaan sitä viiteryhmän kulutukseen. Raportointi antaa asiakkaillemme myös työkaluja, joiden avulla he saavat tarkempaa tietoa sähkönkulutuksestaan sekä mahdollisuuden seurata kulutuksen vaihtelua eri vuosina.

Kehitämme automaattista mittarinluentaa

Automaattinen mittarinluenta mahdollistaa todelliseen sähkönkulutukseen perustuvan laskutuksen ilman asiakkaan omia toimenpiteitä. Käynnistimme useita automaattiseen mittarinluentaan liittyviä kehityshankkeita Ruotsissa, Suomessa ja Norjassa. Tarkoituksenamme on ottaa käyttöön täysimittainen kaukoluentajärjestelmä kaikissa Pohjoismaissa.

Energiansäästövinkkejä asiakkaille

Internet-kotisivuillamme kävijä voi arvioida oman sähkönkulutuksensa ja verrata sitä viiteryhmän kulutukseen. Arviointiohjelma jakaa kokonaiskulutuksen eri laitteille ja järjestelmille. Sivuiltamme löytyy myös vinkkejä näiden laitteiden sähkönkulutuksen pienentämiseksi.

Yritysassiakkaille tarjoamme asiantuntijakäyntejä ja kattavampia energiakatselmuksia. Näihin kuuluu asiakkaan energiankulutuksen arviointi, katselmusraportti sekä toimenpide-ehdotuksia energian säästämiseksi.

Puhtaampia liikennepolttoaineita

Fortum päätti helmikuussa 2005 rakentaa biodieselilä valmistavan laitoksen Porvoon öljynjalostamolleen. Biodieselin valmistus perustuu Fortum Oilin (tuleva Neste Oil Oyj) kehittämään prosessiin, jolla kasviöljyistä ja eläinrasvoista valmistetaan korkealaatuista dieselpolttoainetta.

Fortum Oilin öljynjalostusapasiteetti on täydessä käytössä ja lähes kaikki pohjoismaisille markkinoille myytävä bensiini ja dieselpolttoaine on nyt rikitöntä. Viemme näitä korkealuokkaisia polttoaineita myös Pohjois-Amerikkaan ja joihinkin Euroopan maihin. Käynnistimme Porvoon jalostamolla dieselprojektin, jonka tavoitteena on lisätä korkealaatuisen rikitömän dieselpolttoaineen tuotantokapasiteettia.

Valittujen Palojen vuosittain tekemä laaja European Trusted Brands -tutkimus arvioi Nesteen Suomen luotetuimmaksi huoltoasemaksi jo kolmannen kerran peräkkäin. Tutkimuksessa arvioituja ominaisuuksia olivat laatu, edullisuus, vahva brandi ja asiakkaiden tarpeiden ymmärtäminen.

Ympäristömerkityn sähkön valinnalla on merkitystä

”Energiaa voidaan tuottaa kestävästi vain uusiutuvista energialähteistä. ”Norppa suosittelee ekoenergiaa” -merkki auttaa kuluttajaa valitsemaan ympäristöä vähemmän kuormittavan vaihtoehdon. Valitsemalla ympäristömerkittyä sähköä asiakas on mukana edesauttamassa energiasäästötoimiamme muuttamista puhtaammaksi.

Uusiutuvien energialähteiden kasvihuonekaasupäästöt ovat vähäiset ja niitä hyödyntävien tekniikoiden onnettomuusriskit pieniä. Täysin haitatonta energiantuotantotapaa ei ole olemassa, mutta uusiutuvien energialähteiden ympäristövaikutuksia on helpompi hallita. Polttoaineet ovat yleensä paikallisia ja tekniikat pitkälti kotimaista tuotantoa, jolle löytyy kasvavia markkinoita ulkomailtakin. Ympäristömerkinnän kriteerejä myös tiukennetaan asteittain.

Jokainen meistä voi tehdä jotain uusiutuvan energiantuotannon edistämiseksi. Suuret sähkönostajat voivat vaikuttaa vielä enemmän. Yhä useammat yritykset haluavat omissa ympäristöraportissaan kertoa, missä määrin ovat käyttäneet uusiutuvista energialähteistä tuotettua energiaa ja siten vältäneet tuottamasta muun muassa ydinjätettä tai kasvihuonekaasuja.”

**Sirkka Tepponen,
ekoenergiavastaava,
Suomen luonnonsuojeluliitto**

Tavoitteet saavutetaan yhteistyöllä

Tavoitteenamme on rakentaa Fortumista yhtiö, josta jokainen fortumlainen voi olla ylpeä. Yhteiset arvot ovat fortumlaisille kompassi, joka antaa suunnan päivittäiselle toiminnalle. Tärkeää on, että jokainen fortumlainen tuntee strategiamme ja päämäärämme sekä ymmärtää oman työnsä osuuden tavoitteiden toteuttamisessa.

Työturvallisuus parantunut selkeästi. >

"Työtapaturmia sattui vuonna 2004 yli 30 prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin", kertoo Fortumin henkilöstöjohtaja **Mikael Frisk**. "Öljyliiketoiminnassa koulutimme viime vuonna lähes 2500 työntekijää turvallisuusasioissa", jatkaa **Leena Haataja**, Fortum Oilin henkilöstöjohtaja. "Vastaavaa koulutusta jatketaan, tavoitteena on saavuttaa kaikki fortumlaiset", lisää Mikael Frisk.

Työilmapiiri parantunut, mutta haasteita riittää edelleen. >

"Viimeisen henkilöstötyytyväisyysmittauksen perusteella Fortumin vahvuuksia ovat asiakassuuntautuneisuus ja yhteistyön sujuvuus työryhmissä", sanoo Mikael Frisk. "Hyvät tulokset ilahduttavat mieltä. Parannettavaa on kuitenkin aina: muun muassa tiedonkulku yksiköiden johdon ja henkilöstön välillä voisi toimia vielä paremmin", toteaa Leena Haataja. "Myös henkilökohtainen rooli osana kokonaisuutta näyttäisi edelleen kaipaavan selkiyttämistä", lisää Mikael Frisk.

Johdon koulutukset jatkuivat. > Vuonna 2002 aloitettu johdon kehittämisjärjestelmä sisältää kolme eri kokonaisuutta: yleinen esimiesvalmennusohjelma uusille esimiehille, keskijohdon kehitysohjelma ja ylimmän johdon

kehitysohjelma. "Runsaan kahden vuoden aikana meillä on ollut 6300 koulutuspäivää, joihin on osallistunut yli 500 fortumlaista", iloitsee Mikael Frisk.

Muutos luo uusia työmahdollisuuksia. > "Kuten muillakin osa-alueilla myös henkilöstöhallinnon puolella on valmistauduttu viime vuonna öljyliiketoiminnan mahdolliseen eriyttämiseen Fortumista", kertoo Mikael Frisk. "Tällainen muutostilanne luo vielä enemmän uusia työmahdollisuuksia kuin yrityksessä normaalisti on tarjolla", sanoo Leena Haataja. "Eivätkä muutokset mahdollisen öljyliiketoiminnan eriyttämiseen lopu", lisää Mikael Frisk ja jatkaa: "Seuraavien kahdeksan vuoden aikana yli neljännes työntekijöistämme on jäämässä eläkkeelle." "Haasteena onkin, miten saada ihmiset jaksamaan töissä pidempään ja miten tietopääoma saadaan siirrettyä nuoremmille", pohtii Leena Haataja.

Johtaminen on haasteellista ja siinä löytyy aina kehitettävää. > "Hyvä henkilöstöjohtaminen on keskeinen asia Fortumin menestyksen kannalta. Fortumissa esimiestaidot on erityisesti haluttu ottaa kehitettävien asioiden listalle", sanoo Mikael Frisk. "Esimiehen erinomaiset johtamistaidot eivät yksin riitä hyvän ilmapiirin luomiseen," toteaa Leena Haataja. "Me kaikki vaikutamme työpaikkamme ilmapiiriin ja toimintatapoihin", muistuttavat Mikael Frisk ja Leena Haataja.

Kuvassa vasemmalta: Fortumin henkilöstöjohtaja Mikael Frisk ja Neste Oilin henkilöstöjohtaja Leena Haataja (alkaen 1.4.2005, mikäli Fortumin yhtiökokous tekee myönteisen päätöksen).

Kehittyvä työyhteisö

Fortumin tavoitteena on edistää henkilöstön motivaatiota ja työsuoritusta. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi panostamme johtamisen ja työyhteisöjen kehittämiseen henkilöstötyytyväisyystutkimusten tulosten perusteella.

Järjestelmällistä kehittämistä

Säännölliset tulos- ja kehityskeskustelut ovat Fortumin henkilöstön jatkuvan kehittämisen lähtökohta. Jokaisella työntekijällä on oikeus vuosittain kahteen keskusteluun välittömän esimiehensä kanssa. Keskustelujen perusteella tulisi laatia henkilökohtainen kehityssuunnitelma, joka on henkilöstön pitkäjänteisen osaamisen kehittämisen perusta.

Tuoreimmat henkilöstötyytyväisyystutkimukset osoittavat, että tulos- ja kehityskeskusteluissa on yhä parantamisen varaa. Ne eivät vieläkään tavoita kaikkia fortumlaisia. Tilanteen parantamiseksi on muun muassa järjestetty esimiesten koulutusta.

Samanaikaisesti on käynnissä kokeiluhanke, jonka tavoitteena on kehittää jatkuvaan valmentamiseen ja mentorointiin perustuvaa johtamisprosessia. Tämä edesauttaa välittömän palautteen ja tuen antamista myös säännöllisten tulos- ja kehityskeskustelujen välisenä aikana.

Hyvä johtaminen on avaintekijä

Fortum panostaa vahvasti johtamistaitojen kehittämiseen koko organisaatiossa. Uskomme, että korkeatasoinen johtaminen on avaintekijä sekä koko organisaation toiminnan sujumisen että yksittäisen henkilön työn tuloksellisuuden kannalta. Henkilöstötyytyväisyystutkimuksen tulokset antavat lisää syitä ponnisteluille. Tulokset osoittavat, että johdon ja henkilöstön välisessä tiedonkulussa on vielä parantamisen varaa.

Fortumin esimieskriteerit määrittelevät tavoitteemme johtamisen kehittämisessä. Kehitystarvetta seurataan jatkuvasti Fortumin Leader Profile -arvion avulla. Se on uusi johtamisen arviointimenettely, joka perustuu esimiehen sekä alaisiltaan että välittömältä esimieheltään saamaan palautteeseen ja heijastaa heidän näkemyksiään esimiehen johtamiskäyttäytymisestä Fortumin esimieskriteerien ja yhteisten arvojen valossa. Vuonna 2004 Fortum Leader Profile -arviointiin osallistui 220 fortumlaista johtajaa ja tulevaisuudessa säännöllinen johtamispalautte on tarkoitus ulottaa yksiköiden johtoryhmien jäseniin kaikilla tasoilla.

Johtamiskoulutukseen on käytössä useita räätälöityjä koulutusohjelmia. Fortum Manager -ohjelman tavoitteena on kehittää johtamisen perustaitoja. Vuodesta 2005 lähtien ohjelma järjestetään kolmella kielellä ja sen kohderyhmänä on ensimmäistä kertaa esimiehenä työskentelevät henkilöt.

Fortum Challenger on korkeatasoinen keskijohdon kehitysohjelma. Johtamistaitojen lisäksi se antaa innostavan katsauksen strategiseen ajatteluun, asiakkuuksien johtamiseen ja toiminnan tehokkuuteen.

Vuonna 2004 215 fortumlaista johtajaa ja päällikköä osallistui näihin ohjelmiin. Johtamistaitojen kehittämisen lisäksi ohjelmat tukevat verkottumista kansallisten ja organisaatiotajojen yli sekä edistävät tehtäväkiertoa ja urakehitystä Fortumissa.

Tehtäväkierto tuo mahdollisuuksia

Tehtäväkierto Fortumin liiketoimintayksiköiden ja eri maiden sisällä sekä välillä on tehokkaimpia tapoja tukea henkilöstön kehittymistä. Vuonna 2004 Fortumissa oli kaikkiaan 305 (295) paikkaa sisäisessä haussa ja 260 (180) henkilöä osallistui tehtäväkiertoon yli yksikkörajojen.

Työtyytyväisyyttä mitataan

Fortum seuraa työtyytyväisyyttä vuosittaisilla tutkimuksilla. 76 (61) % fortumlaisista vastasi henkilöstön hyvinvointia, työyhteisöjen toimintaa sekä vallitsevaa työilmapiiriä koskevaan tutkimukseen vuonna 2004.

Fortumin Suomen henkilöstön hyvinvointi ja työkyky olivat suomalaista vertailuryhmää korkeammalla tasolla. Öljysektorin tulokset olivat hieman muuta Fortumia myönteisemmät. Ruotsissa tulokset vastasivat keskitasoa.

Selvää parantumista on tapahtunut seuraavilla osaluilla: huomion kiinnittäminen turvallisuuteen, tietoisuus Fortumin tavoitteista sekä Fortumin arvojen toteuttaminen päivittäisessä työssä. Keskeinen kehityskohde on johdon ja henkilöstön välinen viestintä ja yhteistyö.

Fortumissa työyhteisöjen kehittäminen perustuu työtyytyväisyystutkimuksiin. Tutkimusten tulokset puretaan tiimitasolle ja yksittäiset tiimit tunnistavat keskeiset kehityskohteet. Niille laaditaan kehityssuunnitelmat ja määritellään vastuut. Edistymistä seurataan ja siitä raportoidaan tiimin jäsenille sekä myös liiketoimintayksikön johdolle.

Uutta sukupolvea etsitään

Seuraavien viiden vuoden aikana useita satoja fortumlaisia jää eläkkeelle. Liiketoimintayksikkömme ja toimipaikkamme ovat valmistautumassa uuden henkilöstön rekrytointiin varmistaakseen pätevän työvoiman saannin tulevina vuosina.

Esimerkiksi Porvoon jalostamollamme tehtiin kattava selvitys henkilöstön ikärakenteesta ja erikoisosaamisesta. Selvityksen perusteella laadittiin rekrytointia ja osaamisen siirtoa koskevat suunnitelmat. Tällä hetkellä 20–30 henkilöä siirtyy eläkkeelle vuosittain ja muutaman vuoden kuluttua määrä kaksinkertaistuu. Jalostamo on käynnistänyt kiinteän yhteistyön paikallisten ja valtakunnallisten

koulutuskeskusten kanssa. Jalostamon edustajat ovat käyneet pitämässä esityksiä koulutuskeskuksissa ja nämä ovat käynnistäneet uusia, Fortumin tarpeisiin sopivia kursseja. Jalostamo on solminut runsaasti oppisopimuksia viimeisten vuosien aikana.

Kilpailu lahjakkaista työntekijöistä kiristyy tulevaisuudessa. Fortumin henkilöstöhallinnon haasteena on varmistaa, että Fortumia pidetään jatkuvasti arvostettuna työnantajana, joka kykenee houkuttelemaan päteviä hakijoita kaikkiin avoimiin työtehtäviin.

Fortumin rekrytointisivustolle tuli vuoden aikana kaikkiaan 6000 (6600) kesätyöhakemusta ja 550 (550) opiskelijaa otettiin töihin. Viidennes suomalaisista kesäharjoittelijoista työskenteli Helsingin seudulla ja loput eri puolilla Suomea. Vuoden aikana Fortum osallistui kuuteen rekrytointitapahtumaan Suomessa ja viiteen Ruotsissa.

Johtava yritys turvallisuudessa

Fortum panosti voimakkaasti turvallisuuden kehittämiseen vuonna 2004. Tämän seurauksena tapaturmataajuus (yli päivän poissaolon johtaneiden työtapaturmien lukumäärä miljoonaa työtuntia kohden) laski yli 30 %. Fortumin tapaturmataajuus oli 5,1, joka alittaa selvästi vuodelle

2004 asetetun tavoitteen, 6,0. Hyvää kehitystä varjosivat vakavat sähkötapaturmat, joissa kaksi urakoitsijan työntekijää menehtyi.

Öljysektorilla toteutimme kattavan turvallisuuskoulutusohjelman, johon osallistuivat sekä esimiehet että työntekijät. Olemme käynnistäneet vastaavan koulutuksen myös sähkö- ja lämpösektorilla. Koulutuksen tavoitteena on edistää turvallisia työtapoja ja saada koko henkilöstö mukaan turvallisuuden kehittämiseen. Lisäksi 2000 suomalaista fortumlaista osallistui yksipäiväiseen turvallisuuskoulutukseen, joka vaaditaan suomalaisen Työturvallisuuskortin saamiseksi.

Konsernin johtoryhmä hyväksyi uuden turvallisuuspolitiikan, joka tukee turvallisuuden edelleen kehittämistä. Laadimme myös turvallisuuskäsikirjan, joka auttaa toteuttamaan politiikkaa jokapäiväisessä työssä. Käsikirja sisältää joitain Fortumille uusia toimintatapoja, kuten säännölliset turvallisuuden havainnointikierrokset toimipaikoilla, läheltä piti -tilanteiden raportointi ja kaikkien vakavien poikkeamien tutkinta. Konsernin johtoryhmä käsittelee säännöllisesti kokouksissaan edistymistämme turvallisuusasioissa.

Fortumin tavoitteena on vähentää tapaturmataajuus alle neljään vuoden 2006 loppuun mennessä. Välitavoite vuodelle 2005 on 5,0. Tavoitteet ovat haasteellisia, mutta mahdollisia saavuttaa. Se edellyttää kuitenkin, että noudattamme tinkimättä sovittuja turvallisuuskäytäntöjä emmekä hyväksy poikkeamista annetuista ohjeista.

Töissä Fortumissa

”Ensimmäisen kosketuksen Fortumiin työnantajana sain täyttäessäni työnhakulomaketta internetissä. Oli alkukevät ja hain kesätöitä. Reilun kuukauden odottelun jälkeen minuun otettiin yhteyttä ja sovittiin ajankohta työhaastattelua varten. Olin enemmän kuin yllättynyt, koska en olisi voinut uskoa, että juuri minun hakemukseni huomattaisiin satojen muiden joukosta. Onni oli myöten ja pääsin aloittamaan kesätyöt Nestein korttiasiakaspalvelussa toukokuussa 2002. Samana vuonna valmistuin tradenomiksi ja työ Nesteellä jatkui.

Fortum kiinnosti minua työnantajana rajattomien mahdollisuuksien vuoksi. Nesteellä olenkin saanut lujan otteen työelämästä, sekä mahdollisuuden kehittää itseäni ja osaamistani virikkeellisten työtehtävien parissa. Toivon tulevaisuuden tuovan mukanaan lisää uusia haasteita yhtiössä.”

Charlotta Hagelberg,
asiakasassistentti,
Neste Markkinointi Oy

Työhyvinvointi ja terveys

Vuonna 2004 jatkuivat jo monille fortumlaisille tutuksi tulleet keinot edistää hyvinvointia ja jaksamista. Työterveyshuolto tarjosi henkilöstölle terveyttä ja hyvinvointia edistäviä kursseja, tapahtumia ja teki terveystarkastuksia. Lisäksi liiketoimintayksiköissä oli omia hankkeita hyvinvoinnin ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi.

Vuonna 2004 Fortumin Suomen henkilöstöstä oli 74 % (n. 6900) Fortumin oman työterveyshuollon ja 26 % sopimustyöterveysasemien piirissä. Suomessa Fortumin työterveyshuolto käytti vuonna 2004 varoja henkilöstön työkyvyn ylläpitoon ja sairaudenhoitoon 425 (460) euroa henkilöä kohti.

Aktiivinen yrityskansalainen

Fortum haluaa olla hyvä yrityskansalainen. Haluamme osallistua kestävästi energiätulevaisuuden rakentamiseen avoimessa ja aktiivisessa vuorovaikutuksessa sidosryhmiemme kanssa. Useilla toimintapaikkakunnillamme on yhteistyöryhmiä. Fortum on mukana myös useissa kansallisissa ja kansainvälisissä teollisuusjärjestöissä. Tuemme erilaisia järjestöjä ja tapahtumia.

Luotettava naapuri

Fortumilla on satoja toimipaikkoja tai toimistoja markkina-alueellaan. Fortumin toimipaikat ovat osa ympäröivää yhteiskuntaa ja haluamme ylläpitää hyvää yhteistyötä ja jatkuvaa yhteydenpitoa lähimpien naapureiden ja muiden paikallisten sidosryhmien kanssa.

Pitkät perinteet naapuruussuhteiden hoidossa

Porvoon jalostamollamme on pitkät perinteet hyvien naapuruussuhteiden ylläpidossa. Alueelle on perustettu yhteistyöryhmä, jossa ovat edustettuina sekä paikalliset yritykset että asukkaat. Ryhmä kokoontuu säännöllisesti 5–6 kertaa vuodessa. Kaksi paikallista asukasta toimii alueellisina tiedottajina, jotka saavat Fortumin pikatiedotteet ja huolehtivat tiedon jakamisesta edelleen.

Porvoon jalostamo ja muut paikalliset yritykset ylläpitävät ilmaista infopuhelinta, joka tiedottaa kaikista epänormaaleista tilanteista alueella. Havaittavia ympäristövaikutuksia aiheuttavista suunnitelluista toimenpiteistä laaditaan kirjallinen tiedote. Alueen teollisesta toiminnasta on laadittu turvallisuuseseite, joka antaa myös ohjeita hätätilanteiden varalle.

Fortum seuraa jatkuvasti paikallisten sidosryhmien käsityksiä jalostamoistaan. Vuonna 2004 tehdyn tutkimuksen mukaan Fortumin antaman tiedon luotettavuuden ja Fortumin ympäristökuvan koetaan hieman parantuneen.

Yhteistyötä vesistöjen hoidossa

Ruotsissa Fortum jatkoi osallistumistaan Gullspånginlohiprojektiin, jonka tavoitteena on parantaa Gullspång-joen ainutlaatuisen lohikannan elinolosuhteita. Vuonna 2004 vihittiin käyttöön uusi kalatie ja veden virtausta vanhassa jokiuomassa lisättiin. ”Pelastakaa Gullspånginlohi” -hanketta toteuttavat yhteistyössä Fortum, Gullspångin kunta sekä alueelliset ja kansalliset viranomaiset.

Suomessa Fortum jatkoi Oulujoen vesistön moninaiskäyttöohjelman toteuttamista. Vuoden 2004 kuluessa toteutettiin useita vesistöjen kunnostukseen ja maisemointiin, kalataloudelliseen kunnostukseen sekä virkistysalueiden ja veneenpitopaikkojen rakentamiseen liittyviä hankkeita. Ohjelmaa toteuttavat yhteistyössä Fortum, paikalliset kunnat ja alueelliset viranomaiset.

Tukea teollisuuden hankkeille

Oppiakseen muiden kokemuksista ja edesauttaakseen omia hankkeitaan, Fortum osallistuu useisiin kansallisiin ja kansainvälisiin työryhmiin teollisuuden eri organisaatioissa. Fortum on jäsenenä World Business Council for Sustainable Development (WBCSD) -organisaatiossa sekä kansainvälisessä uusiutuvaan energian sertifiikaattikauppaan perehtyvässä organisaatiossa RECS (Renewable Energy Certificate System) Internationalissa. Fortum on myös osakkaana Maailmanpankin Hiilirahastossa (PCF; Prototype Carbon Fund). Ruotsissa Fortum Värme osallistuu kansalliseen vapaaehtoisohjelmaan, jonka nimi on BLICC (Business Leaders Initiative on Climate Change).

Fortum hoitaa edunvalvontaansa pääasiassa kansallisten ja kansainvälisten toimialaorganisaatioiden kautta. Näitä ovat mm. EURELECTRIC sähkösektorilla ja CONCAWE sekä EUROPIA öljysektorilla.

Fortum mukana Nolla tapaturmaa -foorumissa

”Valitettavasti suomalaiset eivät ole työturvallisuudessa maailman kärjen tasalla. Varsinkin kansainvälisesti toimivat yritykset ovat kuitenkin tehostaneet työturvallisuuden hallintaa erinomaisin tuloksin. Suomessa kemian teollisuus – Fortum Oyj mukaan lukien – hallitsee työturvallisuusriskit teollisuuden aloista parhaiten. Fortumin työturvallisuuden kehitys on ollut hyvää ja tällaiset esimerkit ovat kansallisesti tärkeitä. Fortum on mukana Nolla tapaturmaa -foorumissa, joka on vapaaehtoinen työpaikkojen yhteenliittymä kokemusten vaihtamiseksi ja maailman kärjen tavoittelemiseksi. Yhtä hyvin kansallinen kuin Fortuminkin haaste on saada kaikki ajattelemaan, että jokainen tapaturma on estettävissä, ja viedä tuo ajatus arkipäivän jokaiseen hetkeen sekä kaikkiin päätöksiin, koskevat ne sitten suuria ihmismääriä tai vain itseä. Pelkällä tuurilla ei pärjää, vaan tinkimättömällä ja systemaattisella riskien hallinnalla.”

Jorma Saari,
professori,
Työterveyslaitos

Vastuullista hankintaketjun hallintaa

Tätä nykyä Fortumilla on yli 10 000 tavar- tai palvelun-toimittajaa yli 20 maassa. Fortumin tavoitteena on kehittää yhtenäisiä ja tehokkaita hankintaprosesseja. Perimmäisenä tavoitteena on hyödyntää Fortumin ostovoimaa ja -määrää sekä vähentää toimittajien kokonaismäärää ja lisätä ostotoiminnan kustannustehokkuutta sekä laatua.

Fortum noudattaa kaikessa ostotoiminnassaan EU:n kilpailulakeja koskien toimittajien ja urakoitsijoiden avointa ja tasapuolista kohtelua. Vuonna 2004 otimme käyttöön toimittajayhteistyötä koskevat eettiset ohjeet. Ohjeet määrittelevät muun muassa hyväksyttävyyden rajat nykyisten ja mahdollisten uusien toimittajien tarjoamalle vieraanvaraisuudelle.

Vuodesta 2005 lähtien kaikilta Fortumin Suomen toimipaikoille työskentelemään tulevilta urakoitsijoiden työntekijöitä vaaditaan kansallinen Työturvallisuuskortti. Tarvittaessa Fortum avustaa urakoitsijoita tarvittavan koulutuksen järjestämisessä.

Vuoden 2005 aikana Fortum kehittää ja ottaa käyttöön toimittajien arviointiin ja auditointiin liittyviä menettelyjä. Osana tätä työtä määritellään myös sosiaaliset ja ympäristövaatimukset erilaisille toimittajille.

Ympäristömyötäistä autopoliitikkaa

Fortumin autovalikoimaan hyväksytään vain autoja, jotka täyttävät vaatuksemme polttoaineen kulutuksen ja pakokaasupäästöjen suhteen. Suosimme energiatehokkaita, ympäristömyötäisiä ja turvallisia leasing-autoja,

jotka täyttävät EU:n direktiivin (1999/100/EY) vaatimukset. Leasing-autojen tiedot tallennetaan Fortumin päästörekisteriin. Kaikissa Fortumin uuteen autovalikoimaan kuuluvissa autoissa on käytetty kierrätettäviä automateriaaleja. Tällä hetkellä Fortumissa on käytössä noin 500 työsuhteautoa. Autojen käyttäjille järjestetään erilaisia ajokoulutustilaisuuksia, esimerkiksi liukkaankelin ajoharjoittelua.

Fortumin säätiö tukee tutkimusta

Fortumin säätiön tarkoituksena on edistää energia-alan, liikenteen, kemian sekä niitä tukevan liiketaloustieteen tutkimus-, opetus- ja kehitystyötä tavoitteena elinkeinon kehittämisen.

Vuonna 2004 säätiö myönsi kaikkiaan 50 uutta apurahaa yhteisarvoltaan 396 000 euroa. Edellisinä vuosina myönnettyjä kahdeksaa apurahaa jatkettiin yhteensä 127 000 eurolla. Noin puolet apurahoista liittyy lisensiaatti- tai tohtorintutkimuksen suorittamiseen tähtääviin jatko-opintoihin.

Sponsorointia ja yhteistyösopimuksia

Fortum käytti kaikkiaan 300 000 euroa taiteiden, urheilun sekä yhteiskunnallisten organisaatioiden ja hankkeiden tukemiseen vuonna 2004.

Taiteessa Fortum tuki muun muassa Tukholman Folkoperaa, Suomalaista Kamariorkesteri ry:tä ja useita paikallisia musiikkijuhlia Suomessa ja Ruotsissa. Urheiluareenoilla Fortum tuki muun muassa Suomen ja Ruotsin jääkiekko-maajoukkueita, Holmenkollen Skiföreningiä, vuoden 2004 jääkiekon World cup of Hockey -tapahtumaa sekä vuoden 2005 yleisurheilun maailmanmestaruuskilpailuja.

Fortumin ympäristönsuojeluun ja yhteiskunnallisiin tarkoituksiin liittyviä sponsorointikohteita ovat muun muassa Suomen Lasten ja Nuorten säätiö, Pohjola-Norden, Baltian kaupunkien liitto ja Operaatio Merenneito, joka on Suomen WWF:n kampanja Itämeren suojelemiseksi. Vuodenvaihteessa Fortum lahjoitti yhteensä 175 000 euroa Punaiselle Ristille ja Pelastakaa lapset ry:lle avun toimittamiseksi Kaakkois-Aasian tsunamin uhreille.

Tunnustusta hyvälle toiminnalle

Viron sähkö- ja lämpöyhtiöstä valitsi AS Fortum Tartun Viron parhaaksi lämpöyhtiöksi vuosittaisessa kilpailussa, jossa etsitään tehokkaita, kilpailukykyisiä ja kestävästi kehitettyjä edistäviä energiayhtiöitä. Fortum Termest AS saavutti toisen sijan kilpailussa.

Fortum Oyj hyväksyttiin Dow Jonesin kestävästi kehitetyn maailmanlaajuisen indeksin komponentiksi toisena peräkkäisenä vuotena. Fortum ei kuitenkaan täyttänyt vastaavan eurooppalaisen STOXX-indeksin vaatimuksia vuodelle 2005.

Suomessa Fortum palkittiin toiseksi parhaana vuotuisessa ympäristö- ja yhteiskuntavastuun raportoinnin kilpailussa.

Naantalien kaupunki yhteistyössä Fortumin kanssa

”Naantalissa sijaitsee Fortumin öljynjalostamo ja hiilivoimalaitos. Näillä on ollut ratkaiseva merkitys kaupungin kehitykselle. Vaikka Naantali tunnetaan ensisijaisesti historiastaan ja myös matkailukaupunkina, saa kaupunki leipänsä erityisesti teollisuudesta. Fortumin laitosten ympärille on myös kehittynyt vilkas satama. On selvää, että suuret teollisuuslaitokset ja pieni paikkakunta joutuvat ottamaan toisensa huomioon. Onkin ollut erityisen ilahduttavaa, että yhteistyö on ollut saumatonta ja myös ympäristöasioiden osalta olemme aina puhuneet samaa kieltä. Puolin ja toisin on ymmärretty toistemme velvoitteet ja mahdollisuudet. Tavoitteet ovat pitkälti olleet yhteisiä. Myönteinen kehitys ympäristöasioissa onkin ollut huomattava ja monella tavalla esimerkillistä.”

Timo Kvist,
kaupunginjohtaja,
Naantalien kaupunki

Ympäristömyötäisyys kannattaa taloudellisesti

Oikein valittu strategia ja ympäristöasioiden huomioiminen ennakkoon tuottaa tulosta. Vuosi 2004 osoitti jälleen, että hiilidioksidivapaaseen energiantuotantoon ja puhtaampiin liikenteen polttonesteisiin sijoittaminen kannattaa.

Kaikkien aikojen paras taloudellinen tulos syntyi oikeilla strategisilla valinnoilla ja ahkerilla ihmisillä.

➤ "Toki markkinaolosuhteetkin olivat Fortumin kannalta suotuisia, mutta omat strategiset valintamme ja toimintamme auttoivat meitä saavuttamaan vielä paremman tuloksen kuin mitä pelkät markkinaolosuhteet olisivat tarjonneet", kertoo Fortumin talousjohtaja **Juha Laaksonen**. Tästä on hyvä esimerkki liikenteen polttoaineet. "Valittu ympäristömyötäinen strategia aina vain puhtaammista liikenteen polttoaineista on tuonut kilpailuetua ja parantanut taloudellista tulosta", täydentää Fortum Oilin talousjohtaja **Petri Pentti**.

Vuosi 2004 oli mielenkiintoinen taloushallinnossa.

➤ "Kun Fortumin hallitus hyväksyi suunnitelman toimialojen eriyttämisestä erillisiksi yhtiöiksi, aloimme myös taloushallinnossa valmistautua tulevaan tilanteeseen", kertoo Juha Laaksonen. "Käytännössähän tämä tarkoittaa uuden pörssi-yhtiön koko taloushallinnon rakentamista lähtien työntekijöiden rekrytoinnista aina talousraportointiin ja rahoittajasuhteisiin saakka", lisää Petri Pentti. "Taloushallinnon ammattilaisille tällainen muutostilanne, valmisteluvaihe mukaan lukien, on raskas, koska työ tulee aina normaalien tehtävien lisäksi", jatkaa Juha Laaksonen. "Toisaalta muutostilanne luo myös mahdollisuuksia uusien työpaikkojen ja työnkierron kautta", muistuttaa Petri Pentti.

Fortum raportoi IFRS:n mukaisesti. ➤ "Öljy- sekä sähkö ja lämpö -liiketoimintojen eriytymisvalmistelujen lisäksi olemme myös valmistautuneet raportointiin IFRS:n (International Financial Reporting Standards) mukaisesti", sanoo Juha Laaksonen. Fortum voitti Helsingin Pörssin ja Helsingin Sanomien järjestämän vuoden 2004 Pörssi- ja talustiedottaminen -kilpailun yleisen sarjan. Kilpailussa arvioidaan listattujen yhtiöiden taloudellisia katsauksia ja pörssitiedottamista tietoa hyödyntävien markkinaosapuolten näkökulmasta. "Tämä haastattelu onkin yksi oiva tilaisuus esittää lämpimät kiitokset taloushallinnon henkilöstölle erinomaisesta työstä vuonna 2004", kiittelevät Juha Laaksonen ja Petri Pentti.

Muutostilanteessa myös taloudellisia tavoitteita on mahdollisuus arvioida uudelleen. ➤ "Eriytymisen toteutuessa uudella öljyliiketoiminnoista muodostettavalla yhtiöllä on omat taloudelliset tavoitteensa", kertoo Petri Pentti.

"Muutostilanteessa myös Fortumissa joudutaan miettimään halutaanko taloudellisia tavoitteita muuttaa vai ei. Tällä hetkellä ei kuitenkaan mitään isoja muutoksia ole näköpiirissä", jatkaa Juha Laaksonen. "Molemmat liiketoiminnot ovat taloudellisesti, toiminnallisesti ja taloushallinnollisesti hyvässä kunnossa. Isot linjat ovat kunnossa, mutta monta pienempää asiaa voidaan tehdä paremmin", kiteyttävät Juha Laaksonen ja Petri Pentti.

Kuvassa vasemmalta: Fortumin talousjohtaja Juha Laaksonen ja Neste Oilin talousjohtaja Petri Pentti (alkaen 1.4.2005, mikäli Fortumin yhtiökokous tekee myönteisen päätöksen).

Taloudellinen jalanjälki

Fortumin taloudellinen vaikutus

Liikevaihdolla mitattuna Fortum oli Suomen kolmanneksi suurin yritys vuonna 2004. Fortumin suoraa taloudellista vaikutusta yhteiskunnan hyvinvointiin voidaan mitata taloudellisiin sidosryhmäsuhteisiimme liittyvillä rahavirroilla. Näihin kuuluvat asiakkailta saadut myyntituotot, maksut raaka-aineiden, tavaroiden ja palvelujen toimittajille, henkilöstön palkat ja palkkiot sekä investoinnit liiketoiminnan tulevaan kasvuun. Suorat rahavirrat synnyttävät erilaisia epäsuoria vaikutuksia. Nämä epäsuorat vaikutukset voivat olla yhtä tärkeitä yhteiskunnan kannalta, mutta ne eivät ole helposti Fortumin mitattavissa. Fortumin epäsuorat vaikutukset liittyvät asiakkaidemme sekä tavaran- ja palveluntoimittajiemme liiketoimintaan, investointeihin, luonnonvarojen käyttöön sekä tietotaidon ja osaamisen kehittämiseen ja uusiin innovaatioihin.

Asiakkaat

Fortum tarjoaa suorille loppuasiakkailleen sähköä, lämpöä ja liikennepolttoaineita. Vuonna 2004 myyntituotomme oli 11 860 (12 166) miljoonaa euroa. Luvussa on mukana myös rahoitustuotot.

Fortumin öljytuotteiden osuus tukkumarkkinoiden päätuotteista Pohjoismaissa oli noin 77 (73) %. Fortumin sähkömyynnin osuus Pohjoismaiden sähkönkulutuksesta oli noin 16 (15) %.

Tavaran- ja palveluntoimittajat

Fortumin liiketoiminta perustuu pääosin luonnon energialähteiden jalostamiseen energiatuotteiksi ja -palveluiksi. Yli 70 % myyntituloistamme maksetaan raaka-aineiden, tavaroiden ja palvelujen toimittajille, joista merkittävimpiä ovat raakaöljyn ja polttoaineiden toimittajat. Kaikkiaan Fortumilla on tuhansia tavaroiden ja palvelujen toimittajia. Vuonna 2004 Fortum osti raaka-aineita, tavaroita ja palveluja kaikkiaan 8 739 (9 339) miljoonalla eurolla.

Henkilöstö

Vuonna 2004 Fortumilla oli keskimäärin 12 859 (13 343) työntekijää yli 15 maassa. Fortum maksoi palkkoja, palkkioita ja henkilösivukuluja yhteensä 684 (654) miljoonaa euroa.

Rahoittajat

Vuoden 2004 lopussa Fortumin nettovelka oli 4 896 (5 626) miljoonaa euroa ja velkaantumisaste 64 (85) %. Fortum palautti lainanantajille lyhennyksinä 961 (1 631) miljoonaa euroa sekä muina korko- ja rahoituskuluina 370 (300) miljoonaa euroa.

Osakkeenomistajat

Vuoden 2004 lopussa Fortumilla oli yli 50 000 osakkeenomistajaa. Suomen valtio omisti osakkeista 59,3 (60,5) % ja kansainväliset osakkeenomistajat 25,2 (22,2) %. Osakkeenomistajille maksettiin vuonna 2004 osinkoina 359 (264) miljoonaa euroa eli 0,42 (0,31) euroa/osake. Vuoden 2004 osingoksi ehdotetaan 0,58 euroa/osake.

Fortumin osakkeen kurssi Helsingin pörsissä nousi vuoden aikana 66,5 (31) %.

Yhteiskunta

Yhteiskunta on tärkeä sidosryhmä yrityksille, sillä se määrittelee lainsäädännön, määräysten, lupaprosessien ja verotuksen kautta liiketoiminnalle tärkeitä reunaehdoja. Vuonna 2004 Fortum maksoi välittömiä veroja 319 (376) miljoonaa euroa. Valtioiden ja kuntien kassaa kartuttivat osaltaan myös Fortumin työntekijöiden palkoistaan maksamat tuloverot.

Fortum maksoi tuotteisiinsa ja käyttämiinsä polttoaineisiin liittyviä ympäristöperusteisia veroja ja maksuja Suomessa ja Ruotsissa yhteensä 310 (313) miljoonaa euroa. Suurin osa tästä, 220 (224) miljoonaa euroa, on liikenteen polttoaine-
veron lisäveroa Suomessa.

Investoinnit ja myynnit

Vuonna 2004 Fortum kasvatti omistusosuuttaan OAO Lenenergossa 29,6 %:iin äänivallasta. Muita merkittäviä investointeja olivat Högdalenin voimalaitoksen laajennus Tukholmassa ja säiliölaivaston uudistaminen.

Fortumin investoinnit käyttöomaisuuteen olivat yhteensä 833 (1 136) miljoonaa euroa. Vastapainoksi käyttöomaisuuden myynneistä saatiin tuottoja 112 (1 369) miljoonaa euroa.

Riskienhallinta

Fortumin riskienhallinnan tavoitteena on tukea sovittujen tavoitteiden saavuttamista ja samalla välttää ikäviä operatiivisia ja taloudellisia yllätyksiä. Vuoden 2004 aikana panostettiin markkinariskien hallinnan parantamiseen ja riskienhallinnan kattavuutta laajennettiin käsittämään erityyppisiä strategisia, toiminnallisia, taloudellisia ja tapahtumariskejä. Fortumin riskienhallintatoiminta periaatteineen ja organisaatioineen on esitetty yksityiskohtaisesti vuosikertomuksessa sivuilla 36–39 ja Internetissä.

Fortumissa on linjavastuu

Fortumin tavoitteena on sisällyttää kestävä kehitys osaksi jokapäiväistä johtamista. Tämä tarkoittaa, että jokainen liiketoimintayksikön johtaja, ja viime kädessä toimitusjohtaja ja hallitus vastaavat myös kestäväan kehitykseen liittyvistä asioista. Fortum noudattaa toiminnassaan hyviä johtamistapoja, joiden tarkoituksena on luoda ja ylläpitää hallinnon läpinäkyvyyttä koko organisaatiossa. Fortumin hallintotapa ja hallintoelimet on kuvattu yksityiskohtaisesti vuoden 2004 vuosikertomuksen sivuilla 40–49.

Noudatamme hyvää hallintotapaa

Fortum on listattu Helsingin pörssissä. Yhtiö noudattaa Suomen yhtiölakia sekä Helsingin pörssin, Keskuskauppa-kamarin ja Elinkeinoelämän keskusliiton yhdessä julkaisemia suosituksia. Yksityiskohtaista tietoa konsernin hallinnosta ja eri toimielimien tehtävistä, päätösvaltaisuudesta ja edustajista sekä heille maksetuista palkoista ja palkkioista löytyy vuosikertomuksesta.

Sitoudumme kestäväan kehitykseen

Sitoutumisemme kestäväan kehitykseen on ilmaistu ohjenuorana Fortumin kompassissa (s. 4): ”Fortum pyrkii kaikessa toiminnassaan huippusuorituksiin. Haluamme, että meidät tunnetaan energiayhtiönä, jota leimaa asiakaslähtöisyys ja vahva sitoutuminen kestäväan kehitykseen.”

Sitoutuminen näkyy politiikoissa ja ohjeissa

Ohjatakseen kestäväan kehityksen toteuttamista jokapäiväisessä työssä Fortum on ottanut käyttöön useita yhtiötason politiikkoja ja ohjeita, muun muassa:

- kilpailuohje
- kestäväan kehityksen määritelmä
- turvallisuuspolitiikka ja -periaatteet
- henkilöstöpolitiikka
- tasa-arvoperiaatteet
- hankintaperiaatteet.

Julkaisimme uudistetun kilpailuohjeen vuonna 2004. Järjestimme myös useita koulutustilaisuuksia varmistaaksemme, että Fortumissa noudatetaan tinkimättä EU:n kilpailulainsäädäntöä kaikessa toiminnassa. Lisäksi otimme käyttöön uuden turvallisuuspolitiikan ja turvallisuuden periaatteet tukemaan vaativien turvallisuustavoitteidemme saavuttamista.

Selkeä linjavastuu

Fortumissa on selkeä linjavastuu. Se merkitsee, että kestäväan kehityksen tavoitteet on yhä enenevässä määrin sisällytetty liiketoimintaan. Liiketoimintayksiköiden johtajat sekä viime kädessä toimitusjohtaja ja hallitus vastaavat yhtiön tuloksesta myös ympäristö-, terveys- ja turvallisuusasioissa.

Fortumin johtoryhmä päättää yhtiötason strategisista linjauksista ja konsernitason tavoiteasetannasta, kestäväan kehityksen ohjelma mukaan lukien, vuosisuunnittelua varten. Liiketoimintayksiköt määrittelevät yksityiskohtaiset tavoitteet ja tarvittavat toimintasuunnitelmat.

Fortumin johtoryhmä seuraa säännöllisesti tavoitteiden toteutumista kuukausikokouksissaan ja neljännesvuositaisissa tuloskatsauksissa. Tuloksista kerrotaan osavuositaisissa vuosikertomuksissa, Fortum ja yhteiskunta-raporteissa sekä Internet-sivuilla.

Esikunnat tukevat liiketoimintaa

Esikuntayksiköt ylläpitävät yhteistyöverkkoja edistääkseen tiedonkulkua ja kehittääkseen yhteisiä tavoitteita ja toimintatapoja koko yhtiössä. Esimerkkejä säännöllisesti toimivista ympäristö- ja turvallisuusasioihin liittyvistä ryhmistä ovat ilmasto-ohjausryhmä, ilmastoverkosto, turvallisuusverkosto, uusiutuvan energian verkosto sekä EHS-verkosto.

Hallintajärjestelmät sertifioitu

Varmistaakseen järjestelmällisen toiminnankehityksen, useat liiketoimintayksiköt ovat kehittäneet ja sertifioineet ympäristö-, turvallisuus- ja laatu-järjestelmiään kansainvälisten standardien mukaisesti. Vuoden 2004 lopulla Fortumilla oli kaikkiaan 23 ISO 14001 -standardin mukaista ympäristösertifikaattia, jotka kattavat muun muassa kaikki tuotantotoiminnot Suomessa ja Ruotsissa.

Auditointi varmentaa

Sisäinen tarkastus varmistaa, että yhtiö ja konserni noudattavat toiminnassaan niitä koskevia säännöksiä ja määräyksiä sekä omia toimintaperiaatteitaan. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on myös varmistaa, että Fortumin riskienhallintapolitiikkoja noudatetaan kaikessa toiminnassa.

Vuonna 2004 PriceWaterhouseCoopers valittiin Fortumin riippumattomaksi tilintarkastajaksi. Päävastuullisena tilintarkastajana toimi KHT Juha Tuomala.

KPMG Oy Ab on varmentanut tämän raportin sivuilla 21–24 esitetyt ympäristötiedot.

Fortumin taloudellinen vaikutus

Tällä sivulla esitämme tunnuslukujen avulla esimerkkejä Fortumin liiketoiminnan taloudellisista vaikutuksista sidosryhmiin ja ympäröivään yhteiskuntaan. Talusasioihin liittyvää tietoa on myös sivuilla 17–18, yhtiön vuosikertomuksessa ja Internet-sivuilla.

Taloudellisten vaikutusten jakautuminen eri sidosryhmille*

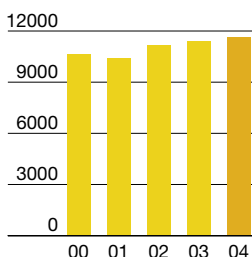
milj. euroa	2004	2003
Tuotot asiakkailta	11 860	12 166
Asiakkailta saadut tulot tuotteista ja palveluista sekä rahoitustuotot		
Ostot tavarantoimittajilta	-8 793	-9 339
Käteissuoritukset raaka-aineiden, tavaroiden ja palveluiden toimittajille		
Korvaukset henkilöstölle	-684	-654
Palkat ja henkilösivukulut		
Korvaukset rahoittajille ja osakkeenomistajille	-729	-564
Osingot sekä rahoittajille maksetut korot ja rahoituskulut		
Maksetut verot	-319	-376
Fortumin maksamat välittömät verot		
Ylläpitoinvestoinnit	-533	-550
Investoinnit kuluvaan käyttöomaisuuteen		
Ylijäämä	856	683
Käyttöomaisuuden myynnit	112	1 369
Liiketoimintojen tai laitosten myynnistä saadut tulot		
Kasvuinvestoinnit	-300	-570
Liiketoiminnan laajentamisen hyväksi tehdyt investoinnit		
Pääoman takaisinmaksut	-961	-1 631
Rahoittajille maksetut lainanlyhennykset		
Kassan muutos	-293	-149

* taulukon tiedot perustuvat kassavirtalaskelmaan

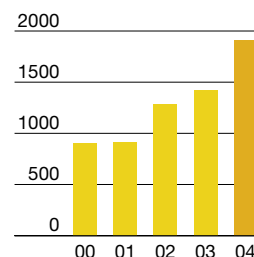
Määräystenmukaisuus EHS-asioissa, 2004

Raportoivia laitoksia tai yksiköitä	53
Lupamääräyksiä rikkoneita laitoksia tai yksiköitä	2
Sakkoja maksaneita laitoksia tai yksiköitä	0
Ympäristövastuita yhteensä	14,6 milj. euroa

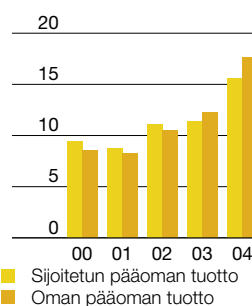
LIIKEVAIHTO
milj. euroa

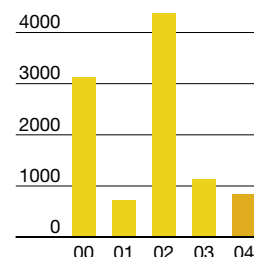
LIIKEVOITTO
milj. euroa

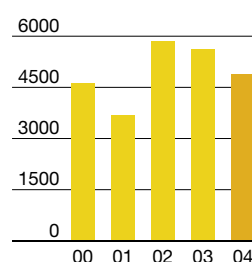
SIOJITETUN JA OMAN PÄÄOMAN TUOTTO
%

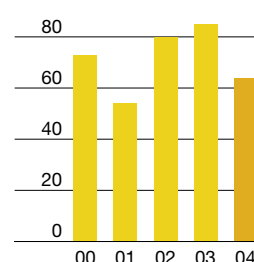
INVESTOINNIT
milj. euroa

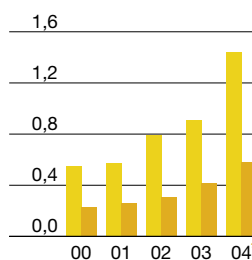
KOROLLISET NETTOVELAT
milj. euroa

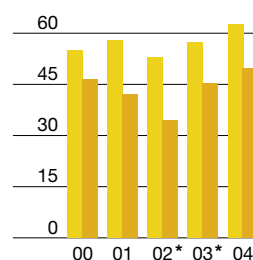
VELKAISUUSASTE
%

TULOS JA OSINKO/OSAKE
euroa

EHS-INVESTOINNIT JA EHS-KÄYTTÖMENOT
milj. euroa

■ Tulos/osake
■ Osinko/osake
* ehdotus osingoksi

■ EHS-käyttömenot
2004 Fortum (P&H) 23,1 ja Neste Oil 39,5
■ EHS-investoinnit
2004 Fortum (P&H) 14,0 ja Neste Oil 35,7

* luvuista puuttuu Fortum Värmen EHS-käyttömenot

Fortumin yhteiskunnallinen vaikutus

Tällä sivulla esitämme tunnuslukujen avulla tietoa henkilöstöstämme. Tietoa löytyy myös raportin sivuilta 12–14. Muihin sidosryhmiimme liittyvää tietoa on sivuilla 9–11 ja 15–16. Lisäksi tietoa löytyy yhtiön vuosikertomuksesta ja Internet-sivuilta.

Avainlukuja

	2004	2003
Henkilöstöä keskimäärin	12 859	13 343
Henkilöstön lukumäärä 31.12,	13 175	13 046
joista vakituksessa työsuhteessa	12 735	12 649
Naisia, %	24	23
Naisia johtotehtävissä, %	19	19
Koulutuspäiviä/henkilö	3	3,1
Sijoitus koulutukseen, milj. euroa	9,4	10
Terveystieteiden käyttöön käytetyt varat *, euroa/henkilö	425	460
Virkistys- ja harrastustoimintaan käytetyt varat *, % tehdyn työajan palkoista	0,4	0,4
Työtapaturvamataajuus (yli päivän poissaoloon johtaneiden työtapaturmien lukumäärä/milj. työtuntia)	5,1	8,5
Kuolemantapaukset	2**	2

* Tiedot vain Suomesta

** Urakoitsijan työntekijää

Henkilöstö maittain*

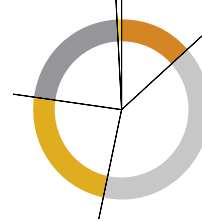
	2004	2003
Suomi	6 854	7 054
Ruotsi	3 425	3 528
Norja	286	310
Viro	509	551
Venäjä	510	386
Puola	954	412
Muut Euroopan maat	380	548
Muut Euroopan ulkopuoliset maat	257	257
Yhteensä	13 175	13 046

* mukaan lukien määräaikaiset työntekijät

Vakinaisen henkilöstön määrä

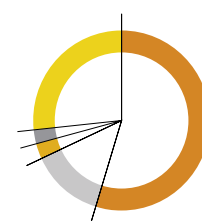
	2004	2003
Sähkö, lämpö ja kaasu	6 193	6 768
Sähkönsiirto	995	1 005
Markets	682	407
Öljynjalostus ja markkinointi	3 649	3 736
Shipping ja öljy muu	609	606
Muu toiminta	731	821
Yhteensä	12 859	13 343

HENKILÖSTÖN KOULUTUSTASO 31.12.2004

- Peruskoulu (0–9 vuotta)
- Ammatillinen koulutus
- Alempi korkeakoulututkinto tai yliopistotutkinto
- Ylempi korkeakoulututkinto tai yliopistotutkinto
- Tohtori

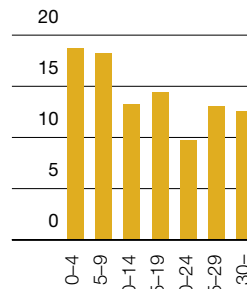
HENKILÖSTÖN KOULUTUSALAT 31.12.2004

- Teknillinen tai luonnontieteellinen
- Kaupallinen tai lainopillinen
- Yhteiskunnallinen tai humanistinen
- Logistiikka ja kuljetusala
- Muu

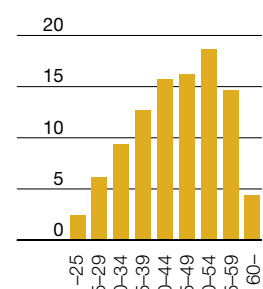
TYÖSUHTEEN KESTON JAKAUMA 31.12.2004

% henkilöstöstä

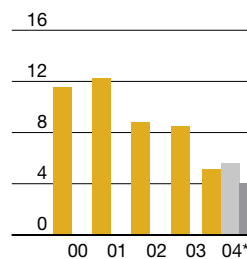
HENKILÖSTÖN IKÄJAKAUMA 31.12.2004

% henkilöstöstä

TYÖTAPATURMATAAJUUS

tapaturmat/milj. työtuntia

- Fortum
- Fortum (P&H)
- Neste Oil

* Vuoden 2004 luvut on jaettu Fortumin sähkö- ja lämpösektorin (P&H) sekä öljysektorin (Neste Oil) kesken. Mikäli Fortumin yhtiökokous tekee myönteisen päätöksen 1.4.2005, öljysektorista muodostetaan pörssi-yhtiö Neste Oil Oyj.

Raportointiperiaatteet ja rajaukset

Fortumin ympäristö- ja yhteiskuntavastuun raportointi kattaa pääsääntöisesti yhtiön omien liiketoimintayksiköiden ja tytäryhtiöiden toiminnan. Raportoinnissa ovat mukana Fortumin omat ja pääosin myös erilaisilla sopimuksilla rahdatut laivat (1 alus 30:sta ei raportoinut jätetietoja), yksityisten liikennöitsijöiden omistamat Nesteen väreissä kulkevat säiliöautot sekä koko Neste-huoltoasemaketju kauppiaiden omistamat asemat mukaan lukien. Raportointi kattaa toiminnot, jotka ovat olleet Fortumin omistuksessa koko kalenterivuoden. Fortum Värme ei vuonna 2004 raportoinut veden käyttöön liittyviä tietoja.

Vuoden 2003 raportointiin nähden uusia raportoitavia kohteita ovat Fortum DZT Puolassa ja AS Fortum Tartu Virossa.

Aine- ja energiatasetarkastelussa Meri-Porin voimalaitokselta on otettu mukaan vain Fortumin oma sähkön-

tuotanto ja sitä vastaava polttoaineiden käyttö ja päästöt. Kokonaispäästölukuissa Meri-Porin päästöt ovat mukana kokonaisuudessaan Fortumin juridisen vastuun mukaisesti. Aroskraftista on mukana Fortumin lauhdutusvoimasopimuksen mukainen laskennallinen osuus laitoksen kokonaistuotannosta ja ympäristökuormituksesta.

Energia- ja ainetaseen tiedot perustuvat osin jatkuviin mittauksiin ja osin näytteenottoihin ja laskennallisiin arvioihin. Kaikki tiedot eivät siten ole absoluuttisen tarkkoja, mutta antavat oikean kuvan Fortumin toiminnan ympäristövaikutuksista.

Raportin tiedot varmennettu

KPMG Oy Ab on varmentanut oheiset ympäristötunnusluvut. Yksityiskohtainen varmennuslausunto löytyy Internet-sivuiltamme, www.fortum.fi/ymparisto.

Ainetase

Raaka- ja polttoaineet	2004	2003
Raakaöljy, tuhatta tonnia	11 100	11 000
Muut öljynjalostuksen raaka-aineet, tuhatta tonnia	2 680	2 210
Maakaasu, milj. m ³	1 290	1 230
Turve, tuhatta tonnia	1 760	1 650
Kivihiili, tuhatta tonnia	3 120	3 570
Biopolttoaineet, tuhatta tonnia	2 470	2 240
Polttoöljy, tuhatta tonnia	403	495
Muut polttoaineet, tuhatta tonnia	930	943
Uraani, t	23	25,2
Kalkkikivi, tuhatta tonnia	51,9	57,2
Muut sähkön ja lämmön tuotannon raaka-aineet, tuhatta tonnia	17,8	12,7
Vesi, milj. m ³	18,8	17,5
Sähkö, TWh	0,92	0,123
Lämpöenergia, TWh	3,33	3,39

Raaka- ja polttoaineet

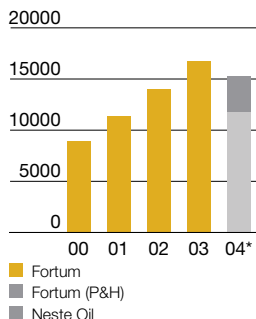
Päästöt ilmaan	2004	2003
CO ₂ , tuhatta tonnia	13 200	14 800
SO ₂ , tuhatta tonnia	27,4	29,1
NO _x , tuhatta tonnia	21,7	24,2
VOC, tuhatta tonnia	4,1	4,5
Hiukkaset, tuhatta tonnia	2,3	2,0

Jätteet	2004	2003
Jätevesi, milj. m ³	14	14
Jäähdytysvesi, milj. m ³	2 780	2 940
Lämpöpäästö, TJ	101 000	108 000
Öljy, t	9,2	1,8

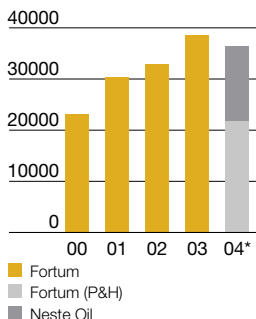
Tuotanto

Ympäristötunnusluvut

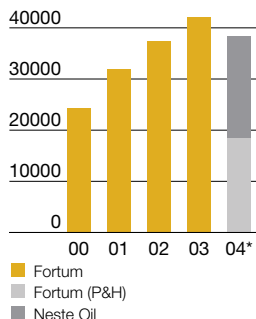
HIILIDIOKSIDIPÄÄSTÖT
tuhatta tonnia/vuosi

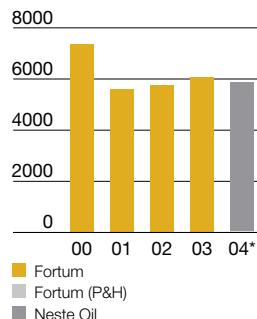
RIKKIDIOKSIDIPÄÄSTÖT
tonnia/vuosi

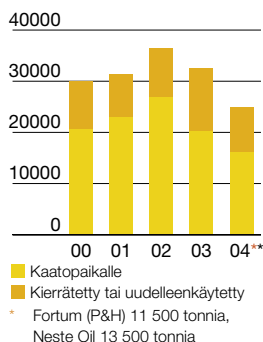
TYPEN OKSIDIEN PÄÄSTÖT
tonnia/vuosi

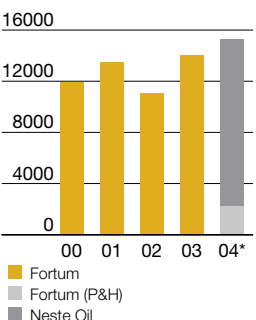
HIILIVETYYPÄÄSTÖT
tonnia/vuosi

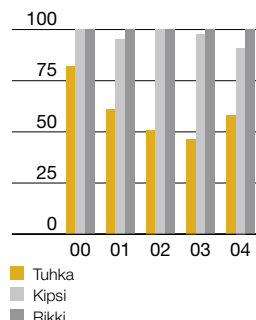
TAVANOMAINEN JÄTE
tonnia/vuosi

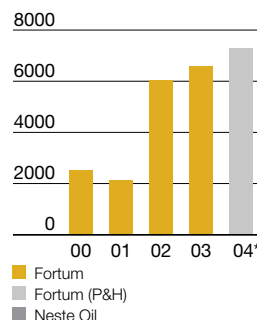
ONGELMAJÄTTEET
ONGELMAJÄTELAITOKSELLE

SIVUTUOTTEIDEN HYÖTYKÄYTTÖ
%

BIOPOLTTOAINEIDEN KÄYTTÖ
GWh

* Vuoden 2004 luvut on jaettu Fortumin sähkö- ja lämpösektorin (P&H) sekä öljysektorin (Neste Oil) kesken. Mikäli Fortumin yhtiökokous tekee myönteisen päätöksen 1.4.2005, öljysektorista muodostetaan pörssiyhtiö Neste Oil Oyj.

Päästöt ilmaan

	2004	2003
CO ₂ , tuhatta tonnia	645	711
SO ₂ , tuhatta tonnia	7,5	8,3
NO _x , tuhatta tonnia	16	17
VOC, tuhatta tonnia	1,8	1,6
Hiukkaset, tuhatta tonnia	0,5	0,6

Jätteet

	2004	2003
Tavanomainen jäte, tuhatta tonnia	16	16
Ongelmajäte, tuhatta tonnia	10	10
Likaantunut maa, tuhatta tonnia	7,7	2,5
Öljyiset vedet, tuhatta tonnia	0,3	0,6

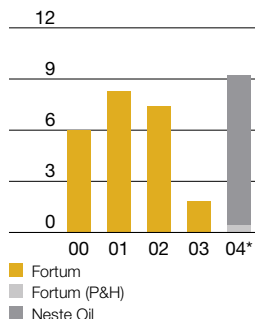
Jätteet

	2004	2003
Tavanomainen jäte, tuhatta tonnia	8,9	16
Ongelmajäte, tuhatta tonnia	5,0	4,2
Likaantunut maa, tuhatta tonnia	27	24
Öljyiset vedet, tuhatta tonnia	6,2	3,3

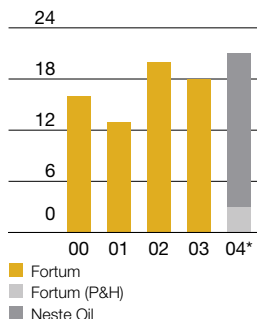
Tuotanto

Siirto, kuljetus ja jakelu

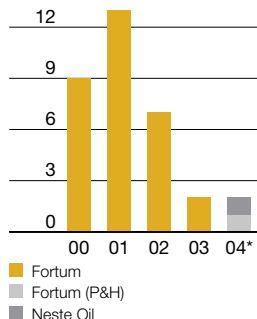
ÖLJYPÄÄSTÖT VETEEN
tonnia/vuosi

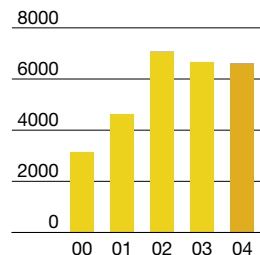
VAHINKOPÄÄSTÖT
kpl/vuosi

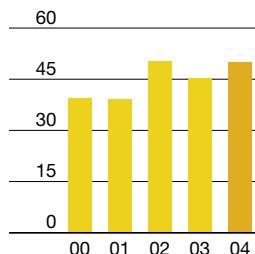
YMPÄRISTÖMÄÄRÄYKSISTÄ
POIKKEAMINEN
kpl/vuosi

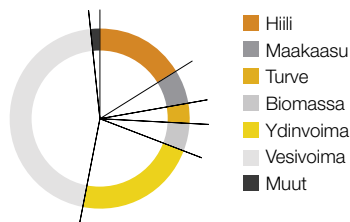
CHP-SÄHKÖ
GWh

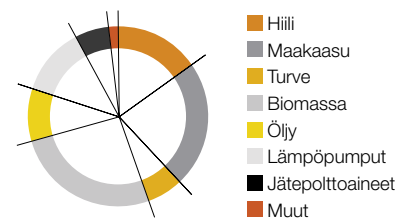
UUSIUTUVIEN LUONNON-
VAROJEN OSUUS OMASSA
SÄHKÖTUOTANNOSSA, %

OMA SÄHKÖTUOTANTO
ENERGIALÄHTEITTÄIN

LÄMMÖNTUOTANTO
ENERGIALÄHTEITTÄIN

Ulkopuolinen energian hankinta

	2004	2003
Sähkö, TWh	30,3	28,5
Kaukolämpö, TWh	0,764	0,659
Liikennepolttoaineet, tuhatta tonnia	125	222

Tuotteet

	2004	2003
Bensiini, tuhatta tonnia	4 510	4 400
Kaasuöljyt, tuhatta tonnia	5 970	5 950
Polttoöljyt, tuhatta tonnia	1 320	1 150
Bitumit, tuhatta tonnia	351	425
Nestekaasu, tuhatta tonnia	384	361
Liottimet, tuhatta tonnia	160	114
Muut öljytuotteet, tuhatta tonnia	118	114
Sähkö, TWh	61,8	61,0
Lämpö, TWh	26,2	24,6
Kaukojäähdytys, TWh	0,42	0,44
Kaupunkikaasu, TWh	0,49	0,49

Sivutuotteet

	2004	2003
Tuhkat, tuhatta tonnia	614	750
Kipsi, tuhatta tonnia	43	56
Rikki, tuhatta tonnia	75	61

Siirto, kuljetus ja jakelu

Tuotteet

Vertailu GRI:n suositukseen

Tämä raportti
Internet*

Lisätiedot

Global Reporting Initiative (GRI) on kansainvälinen, monista sidosryhmistä koostuva ja riippumaton yhteisö, joka kehittää ja julkaisee kestävän kehityksen raportointia koskevia ohjeistoja. GRI:n kestävän kehityksen raportointiohjeisto on tänä päivänä jo eräänlaisen epävirallisen standardin asemassa. GRI:n ohjeiden käyttö on täysin vapaaehtoista, mutta jo useat sadat yritykset maailmassa raportoivat toimintansa taloudellisista, ympäristöllisistä ja sosiaalisista näkökohdista GRI:n kestävän kehityksen raportointiohjeiston mukaisesti.

Fortumin kestävän kehityksen raportointi perustuu GRI:n ohjeistukseen soveltuvien osien. Viereiseen taulukkoon on koottu GRI:n raportointiohjeen pääotsikot ja viittaukset, missä kyseistä asiaa on käsitelty.

Kestävän kehityksen aihealueeseen liittyvää tietoa löytyy myös yhtiön vuosikertomuksesta.

+	käsitelty/raportoitu
×	ei käsitelty/raportoitu

Fortumin visio ja strategia	+	+	s. 3–5, 8
Fortumin yrityskuva	+	+	s. 2, 9–11
Raportin sisältö ja raportointiperiaatteet	+	+	s. 22
Hallintokäytännöt ja johtamisjärjestelmät	+	+	s. 19
Taloudellisen vastuun tunnusluvut	+	+	s. 18, 20
Asiakkaat	+	+	s. 18
Tavaroiden ja palvelujen toimittajat	+	+	s. 18
Henkilöstö	+	+	s. 18
Pääoman tuottajat	+	+	s. 18
Julkinen sektori	+	+	s. 18
Välilliset taloudelliset vaikutukset	×	×	
Ympäristövastuun tunnusluvut			
Materiaalit	×	×	Pääosa materiaaleista on esitetty kohdassa "energia".
Energia	+	+	s. 22–24
Vesi	+	+	s. 22–24
Luonnon monimuotoisuus	×	+	
Päästöt ja jätteet	+	+	s. 22–24
Tavaroiden ja palveluiden toimittajat	+	+	s. 16
Tuotteet ja palvelut	+	+	s. 9–11
Määräystenmukaisuus	+	+	s. 20
Kuljetukset	+	+	s. 23–24
Yhteiset vaikutukset	+	+	s. 18
Sosiaalisen vastuun tunnusluvut			
Työntekijöitä ja työolosuhteita koskevat käytännöt			
Henkilöstö	+	+	s. 13–14
Työntekijöiden ja työnantajan väliset suhteet	×	+	
Työterveys ja turvallisuus	+	+	s. 14
Koulutus	+	+	s. 13
Monimuotoisuus ja mahdollisuudet	×	+	
Ihmisoikeudet			
Strategia ja johtaminen	×	+	
Tasa-arvo	×	+	
Järjestäytymis- ja työehtosopimusoikeudet	×	+	
Lapsityövoima	×	×	
Pakko- ja rangaistustyövoima	×	×	
Kurinpitokäytännöt	×	×	
Turvakäytännöt	×	×	
Alkuperäiskansojen oikeudet	×	×	
Yhteiskunta			
Paikallisyhteisöt	+	+	s. 15–16
Lahjonta ja lahjusten vastaanotto	×	+	
Poliittinen vaikuttaminen ja lahjoitukset	×	+	
Kilpailu ja hinnoittelu	×	+	
Tuotevastuu			
Asiakkaiden terveys ja turvallisuus	×	+	
Tuotteet ja palvelut	+	+	s. 9–11
Mainonta	×	+	
Yksityisyyden suojan kunnioittaminen	×	+	

* www.fortum.fi

Ympäristö- ja yhteiskuntaviestintä

Fortum on rakentanut monipuolisen ympäristö- ja yhteiskuntaviestinnän kokonaisuuden. Tämän yhteenvetoraportin lisäksi yksityiskohtaisempaa tietoa löytyy Internetistä: www.fortum.fi/ymparisto

Yhteyshenkilöt

Hannu Härkönen/EHS-yksikkö
Arja Koski/EHS-yksikkö
Antti Aho/Henkilöstöyksikkö

Toivomme palautetta

Anna palautetta Fortumin ympäristö- ja yhteiskuntaviestinnästä. Palaute on meille erittäin tärkeää. Sen avulla pystymme kehittämään viestinnästä paremman kokonaisuuden.

Palaute ja lisäkappaleiden tilaus

Internetsivuilta www.fortum.fi/ymparisto tai
Fortum Oyj/EHS-yksikkö
PL 1, 00048 Fortum
Faksi 010 45 24781
Puhelin 010 45 29222
EHS-yhteyshenkilöt löytyvät Internetistä:
www.fortum.fi/ymparisto

Osoitteenmuutokset

Puhelin (09) 7598 2215
Sähköpostiosoite: fortum@micromedia.fi

Muuta materiaalia

Vuosikertomus
Porvoon jalostamon ympäristöraportti
Naantalin jalostamon ympäristöraportti
Loviisan voimalaitoksen ympäristöraportti

Tämä raportti on saatavissa myös ruotsiksi ja englanniksi.

www.fortum.fi/ymparisto

Kannen fortumlaiset esittelyssä

Lars Gustavsson (vas.) työskentelee projektipäällikkönä Fortumin sähkönsiirrossa Tukholmassa. Parhaillaan hän työskentelee seitsemän lähimmän työkaverinsa kanssa projektissa, jonka tavoitteena on parantaa mittarinluentaa.

Heli Salmepohja työskentelee raakaöljyn hankintapäällikkönä Öljynjalostus-yksikön Trading & Supply -toiminnossa. Heli ja hänen viisi lähintä työkaveriaan vastaavat raakaöljyn, syöttöaineiden ja nestekaasun hankinnasta jalostamoille yhdessä Lontoon ja Moskovan toimistojen kanssa.

Tämä raportti on valmistettu mahdollisimman vähän ympäristöä rasittaen. Paperille on myönnetty pohjoismaisen Joutsen-ympäristömerkin käyttöoikeus. Myös sinä voit vaikuttaa – kierrätä käytön jälkeen!